

Էյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ
Տարեկան զեկույց և ֆինանսական
Հաշվետվություններ 2015

Էյշ-Էս-Բի-Սի Խումբ

«Էյշ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ն
հանդիսանում է Էյշ-Էս-Բի-Սի Խոմքի անդամ, որը
աշխարհի ֆինանսական և բանկային
ծառայություններ տրամադրող խոշորագույն
կազմակերպություններից մեկն է:
Էյշ-Էս-Բի-Սի Խոմքի միջազգային ցանցը ներառում է
ավելի քան 71 երկրներում և տարածաշրջաններում
գործող մոտ 6,000 գրասենյակներ:

«Էյշ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
Գրանցված է Հայաստանի Հանրապետությունում
Գրանցման համար 67
Գրանցման հասցե
Հայաստանի Հանրապետություն
Երևան 0009,
Տերյան փողոց 66
Հեռ: 374 60 655000
Ֆաք: 374 60 655501
Կայք: www.hsbc.am

Բովանդակություն

Բանկի ղեկավարության պատասխանատվությունները	4
Համապատասխանության մասին հայտարարություն	5
Եզրակացություն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման պայմաններին հանապատասխանության վերաբերյալ	6
Գործունեության ամփոփում և ֆինանսական վերլուծություն	7
Անկախ առողիտորական եզրակացություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններ	
Շահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	12
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	13
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	14
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	15
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	
1 Ներածություն	16
2 Պատրաստման հիմունքներ	17
3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	18
4 Չուտ տոկոսային եկամուտ	39
5 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	39
6 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	40
7 Չուտ օգուտ շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	40
8 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարրերություններից	40
9 Արժեգրկումից կորուստներ	40
10 Աշխատակազմի գծով ծախսեր	40
11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	41
12 Շահուրարկի գծով ծախս	41
13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	43
14 Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	44
15 Վաճառքի համար նատչելի ֆինանսական ակտիվներ	46
16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	47
17 Հաճախորդներին տրված վարկեր	47
18 Հիմնական միջոցներ և ոչ հյութական ակտիվներ	58
19 Այլ ակտիվներ	60
20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	60
21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	61
22 Այլ պարտավորություններ	61
23 Բաժնետիրական կապիտալ	62
24 Ոխսկերի կառավարում	62
25 Կապիտալի կառավարում	80
26 Պարտավորվածություններ	81
27 Գործառնական վարձակալություն	82
28 Պայմանական դեպքեր	82
29 Պահառուական գործունեություն	83
30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	83
31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում	85
32 Իրադարձություններ հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո	89

Բանկի դեկավարության պատասխանատվությունները

«Էջ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի («Բանկ») դեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական վիճակը և ֆինանսական գործունեության արդյունքները, բոլոր Էսկան առումներով, արժանահավատորեն արտացորդ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար: Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման հետ կապված Բանկի դեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, Խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
- հիմնավորված զնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,
- հաշվապահական հաշվետվությունների ճշգրիտ վարման համար,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների սկանչընթերի պահպանման, իսկ շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում դրանց բացահայտման համար,
- ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության հիմունքով պատրաստելու համար, քանի դեռ հանգամանքներն այլ կերպ չեն թելադրում,
- ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար,
- Բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությանը տեղեկատվություն ապահովող, ՀՀ օրենսդրությանը և Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,
- Բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անծանությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ իր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ծեռնարկելու համար:

Թիվս Քլեմենց
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Աստուիկ Դ-րամբյան
Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն /
Գլխավոր գործադիր տնօրենի
տեղակալ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀԸՍ») պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են արտացոլում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև վերջինիս գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու ժամանակաշրջանի համար:

Եզրակացություն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված քանիկերի ներքին հսկողության իրականացման պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ

Այս եզրակացությունը կազմված է Ներքին առողիտի ստորաբաժանման կողմից 2015թ. ընթացքում իրականացված ներքին առողիտների և շարունակական մոնիթորինգի արդյունքների հիման վրա:

Հաշվի առնելով վերոնշվածը, մեր կարծիքով, 2015թ. ընթացքում Բանկի գործունեությունն ընդիանուր առմամբ համապատասխանել է օրենսդրական պահանջներին: Բացահայտված խնդիրները ներկայացվել են Խորհրդի և դեկավարության ուշադրությանը ներքին առողիտի հաշվետվությունների միջոցով: Դեկավարության կողմից համաձայնեցվել և ձեռնարկվել են խնդիրների կարգավորմանն ուղղված համապատասխան քայլեր:

Ներքին առողիտի ստորաբաժանում

Գործունեության ամփոփում և ֆինանսական վերլուծություն

«Եյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ն («Բանկ») իր հաճախորդներին տրամադրում է բանկային և ֆինանսական ծառայություններ և մշատապես ձգտում է բարելավել տրամադրվող ծառայությունների որակը: 2015թ.-ին Բանկը շարունակել է սպասարկել ավելի քան 33 հազար հաճախորդների իր 10 մասնաճյուղերի և գրասենյակի, ինչպես նաև մոքայլ և ինտերնետային բանկի, բանկոմատների և հեռախոսային կենտրոնի միջոցով: Բանկն իր գործունեությունը իրականացնում է շորս հիմնական ուղղություններով՝ Բանկային մանրածախ ծառայություններ և հարստության կառավարում, Առևտրային բանկային ծառայություններ, Գլոբալ բանկային ծառայություններ ու շուկաներ և Ստատուս:

2015 թվականը մեկ այլ մարտահրավերներով լի, սակայն հաջողված տարի էր բանկի համար: Չնայած Հայաստանի տնտեսական խոշընդուների, ցածր ՀՆԱ-ի աճի և տարածաշրջանում տնտեսական ճգնաժամի հետևանքով կորպորատիվ հաճախորդների ֆինանսական դժվարությունների, Բանկին հաջողվեց կայուն ֆինանսական արդյունք գրանցել: Մեր դիվերսիֆիկացված բիզնես մոդելը, ոիսկերի արդյունավետ կառավարումը և ծախսերի վերահսկումը հանդիսանում են մեր ընթացիկ և հեռանկարային զարգացման գրավականը, ինչպես նաև քոյլ են տալիս Բանկին դիմակայել այսօրվա տնտեսական և ֆինանսական մարտահրավերներին:

Բանկը շարունակել է իր հաճախորդներին միջազգային բիզնես հնարավորությունների ընձեռնման գործընթացը և տեղական բիզնեսներին նորարար ֆինանսական լուծումներ առաջարկելը: Բանկը շարունակել է կազմակերպել Առևտրի Ֆինանսավորման Ակադեմիա և Առևտրի Ֆինանսավորման Մրցանակաբաշխություն միջոցառումները նպատակ ունենալով զնահատել այն կազմակերպություններին, որոնք արդեն իսկ մուտք են գործել միջազգային շուկա և խրախոսել նրանց, որ նոր են պատրաստվում դա անել՝ օգնելով նրանց ձեռք բերել անհրաշեժու գիտելիքներ: Եյ-Էս-Բի-Սի-ն իր համաշխարհային սփովածության շնորհիվ օգնում է հայաստանյան հաճախորդներին կապ հաստատել միջազգային շուկաների հետ՝ այդպիսով ընդգծելով իր՝ Հայաստանում բիզնեսի համար առաջատար միջազգային բանկ լինելու ձգտումը:

Տարվա ընթացքում Բանկը, շարունակելով հավատարիմ մնալ իր՝ դեպի Հայաստան օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման ռազմավարությանը, նպաստել և միջնորդել է Լոնդոնի Եյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի-ի միջոցներով հայաստանյան բիզնեսներին ֆինանսավորմանը: Լոնդոնի Եյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի-ի կողմից հայաստանյան բիզնեսներին արամադրված վարկային պրոտեկտ աճել է 95 միլիոն ԱՄՆ դոլարից (31 դեկտեմբերի 2014թ. դրույթյամբ) մինչև 153 միլիոն ԱՄՆ դոլար (31 դեկտեմբերի 2015թ. դրույթյամբ) կամ 61 տոկոսով, որի գծով զուտ եկամուտը 2015 թվականի ընթացքում կազմել է 3.8 միլիոն ԱՄՆ դոլար: Չնայած այս ցուցանիշները չեն կազմում Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների մաս, սակայն ցույց են տալիս Եյ-Էս-Բի-Սի Խնճի՝ Հայաստանի տնտեսություննում ներգրավվածության աստիճանը:

Համահունչ լինելով Եյ-Էս-Բի-Սի-ի համաշխարհային հանձնառությանը, որն է ներդնել առավել արդյունավետ Գլոբալ ստանդարտներ՝ պայքարելու ֆինանսական հանցագործությունների դեմ, մենք իրականացնում ենք կայուն վերահսկման մեխանիզմներ, որոնք քոյլ են տալիս մեզ ավելի լավ հասկանալ մեր հաճախորդներին, հասկանալ թե ինչ են անում նրանք, որտեղ և ինչու: Այս համապարփակ մոտեցումները նախատեսված են, որպեսզի օգնեն մեզ հայտնաբերել, զայել և կանխել ֆինանսական հանցագործությունները: Մենք շարունակում ենք իրականացնել համաձայնեցված գործողությունները, որպեսզի պաշտպանենք մեր հաճախորդներին ֆինանսական հանցագործություններից և ներդնենք Գլոբալ ստանդարտները:

Մենք ներդրումներ ենք կատարում նորարարական և թվային տեխնոլոգիաներում, որպեսզի կարողանանք ավելի բարձր որակի ծառայություններ տրամադրել մեր հաճախորդներին, և բարելավենք ֆինանսական գործարքների և հաճախորդների տվյալների անվտանգությունը: Նայելով մեր Մոբայլ բանկի 2015 թվականի ցուցանիշներին, որի մեկնարկից հետո անցել է մեկ տարուց մի փոքր ավել, կտևենանք, որ Ինտերնետ բանկ օգտագործող հաճախորդների 41 տոկոսը փոխարինել են այն Մոբայլ բանկով: Հաճախորդների կողմից վերը նշված երկու ծառայությունների լայն օգտագործումը պայմանավորված է նրանով, որ դրանք ապահովում են պարզ, անվտանգ և արդյունավետ հարթակներ: Ներկայումս անկանխիկ գործարքների 80 տոկոսը իրականցվում է Մոբայլ և Ինտերնետ բանկի միջոցով, ինչը նշանակում է, որ մեր հաճախորդներն ընտելացել են և իրենց հարմար է առօրյա բանկային գործարքներն իրականացնելիս օգտվել բարձր տեխնոլոգիական լուծումներից:

Մենք գործում ենք մտադրություն ունենալով աջակցել մեր հաճախորդների, աշխատակիցների և համայնքների կայուն զարգացմանը: Համայնքներում ներդրում կատարելը մեր գործելատմի բաղկացուցիչ մասն է կազմում: Մենք կարծում ենք, որ կրթությունը և շրջակա միջավայրը էական նշանակություն ունեն համայնքների ձկունության և տնտեսության բարգավաճման համար:

2015 թվականի ընթացքում բարեգործական ծրագրերում մենք ներդրել ենք 45 միլիոն ՀՀ դրամ և մեր աշխատակիցները մասնակցել են համայնքային կամավորական աշխատանքների, որն ընդհանուր առմամբ կազմել է 266 ժամ: Անապահով երեխաներին կրթության հնարավորություն ընձեռելը Բանկի կորպորատիվ պատասխանատվության գլխավոր ուղղություններից մեկն է և 2015 թվականի համար կազմում է այս ոլորտում ընդհանուր ներդրումների մոտ 90 տոկոսը: Մենք համագործակցել ենք այնպիսի հասարակական կազմակերպությունների հետ, ինչպիսիք են՝ Հայաստանի մանուկներ հիմնադրամը (COAF), Երեխաների զարգացման միջազգային կենտրոնը (ICDC) և Թումո ստեղծարար տեխնոլոգիաների կենտրոնը:

Բանկը, համագործակցելով Վայրի բնության համաշխարհային իմնադրամի (WWF), «Տապան» էկո-ակումբի և այլ հասարակական կազմակերպությունների հետ աջակցել է բնապահպանական միջոցառումների, որոնք ուղղված են կառավարելու և նվազեցնելու մեր ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: Վերը նշված կազմակերպությունների հետ միասին մենք իրականացրել ենք բնության վտանգված տեսակների պահպանությանն ուղղված ծրագիրը՝ կովկասյան ազնվացել եղջերուների համար: Հայաստանի հինգ մարզերի դարպաններում 2015 թվականի ընթացքում մեկնարկել ենք նաև կիմայի փոփոխության և շրջակա միջավայրի պահպանության կրթական ծրագիրը:

Նշված ձեռքբերումներից և ոչ մեկը հնարավոր չէր լինի իրականացնել առանց Բանկի թվով 33 հազար հաճախորդների գործարար հաջողության, նվիրվածության ու աջակցության, և իհարկե առանց Բանկի 399 աշխատակիցների անսահման ջանահատության:

Ֆինանսական վերլուծություն

Բանկի հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարկերի վճարումից հետո կազմել է 6,416 միլիոն ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 2%-ով: Սա տնտեսության անկման հետևանքով վարկային պորտֆելի համեմատարար բարձր արժեզրկման, ինչպես նաև դրամի փոխարժեքի անկման հետևանքով ծրագրային սպասարկման ծախսերի բարձրացման արդյունք է:

Գործառնական եկամուտը կազմել է 19,516 միլիոն ՀՀ դրամ, նախորդ տարվա համեմատ ապահովելով 4% աճ: Արժեզրկման գծով ծախսը կազմել է 3,012 միլիոն ՀՀ դրամ, որը 19% ավել է 2014 թվականի համեմատ: Աշխատակազմի և այլ վարչական ծախսերը կազմել են 8,362 միլիոն ՀՀ դրամ՝ արձանագրելով 9% տարեկան աճ:

Բանկի ընդհանուր ակտիվները 2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 275 միլիարդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 10%-ով: Հաճախորդներին տրամադրված վարկային պորտֆելը կազմել է 161 միլիարդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 8%-ով: Կորպորատիվ հաճախորդների համախառն վարկային պորտֆելը նվազել է 9%-ով և կազմել է 140 միլիարդ ՀՀ դրամ: Բանկի ընդհանուր ակտիվների և հաճախորդներին տրամադրված վարկային պորտֆելի նվազումը հիմնականում պայմանավորված է որոշ կորպորատիվ հաճախորդների վարկերի տեղափոխմանք Էյշ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի: Ֆիզիկական անձ հաճախորդների համախառն վարկային պորտֆելը աճել է 5%-ով և կազմել է 26.5 միլիարդ ՀՀ դրամ:

Բանկի ծախսերի արդյունավետության ցուցանիշը 2015 թվականի համար կազմել է 43%, որը 2014 թվականին կազմել է 41%: Կապիտալի եկամտաբերության ցուցանիշը կազմել է 13%՝ 2014 թվականի 14%-ի համեմատ:

2015 թվականին Բանկն իր բաժնետերերին շի վճարել շահաբաժններ՝ միջոցներն ուղղելով բիզնեսի հետագա զարգացմանը:

Ֆիլիպ Ալվի
Խորհրդի անդամ

Արա Ալեքսանյան
Խորհրդի անդամ

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Էջ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի խորհրդին

Մենք առտիտի ենք ենթարկել կից ներկայացվող՝ «Էջ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ ի (այսուհետ՝ «Բանկ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ. և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը և բացահայտումները, որոնք ներառում են ամփոփ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ և այլ բացատրական ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող եական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պատշաճ ներքին վերահսկողության համակարգի կիրառում:

Առողջությի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված առտիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք առտիտուն անցկացրեցինք առտիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք, հետևելով երկայի կանոններին, առտիտուր պլանավորենք և իրականացնենք ֆինանսական հաշվետվությունները եական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Առողջությունը ներառում է այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել առողջութորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընդունակ ընթացակարգերը կախված են առողջությունից, ներառյալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված եական խեղաթյուրումների ռիսկի զնահատումը: Այս ռիսկը զնահատելիս առողջությունը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան առողջութորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Առողջութորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական զնահատումների խելամտության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման զնահատումը:

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված առողջութորական ապացույցները բավարար և պատշաճ են՝ մեր առողջութորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ (Չարունակություն)

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր եական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ. և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա նրա գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միշազգային ստանդարտներին համապատասխան:

Armenia
Ալտաֆ Տարիա
Գործադիր գործընկեր

Տիգրան Ավետիսյան
Առողջապահության
Առաջատար

22 ապրիլի 2016թ.
ք.Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Հահույքի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնրգ.	2015թ. հազ. ՀՀ դրամ	2014թ. հազ. ՀՀ դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	20,413,962	19,942,083
Տոկոսային ծախս	4	(6,260,855)	(5,095,267)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		14,153,107	14,846,816
Կոմիտիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5	3,576,656	2,686,738
Կոմիտիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(574,055)	(546,422)
Կոմիտիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		3,002,601	2,140,316
Զուտ օգուտ շահույքի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով շահվող ֆինանսական գործիքներից	7	593,533	1,206,111
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	1,715,025	640,198
Զուտ օգուտ վաճառքի համար նատչելի ֆինանսական ակտիվներից		42,662	-
Այլ գործառնական եկամուտ		227,636	136,731
Այլ գործառնական ծախսեր		(219,025)	(212,763)
Գործառնական եկամուտ		19,515,539	18,757,409
Արժեկույսման կորուսաներ	9	(3,012,327)	(2,529,580)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	10	(3,821,264)	(3,776,596)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(4,540,578)	(3,907,228)
Հահույք նախքան շահուրահարկով հարկումը		8,141,370	8,544,005
Հահուրահարկի գծով ծախս	12	(1,725,307)	(1,978,556)
Հահույք տարվա համար		6,416,063	6,565,449
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց շահուրահարկի			
Հողագործություն, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետազոտման վերադասակարգվել որպես շահույք կամ վնաս.			
Վաճառքի համար նատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ.			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(611,762)	(889,725)
- Հահույք կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		34,130	-
Հողագործություն, որոնք հետազոտման շեմ վերադասակարգվել որպես շահույք կամ վնաս.			
- Հողի և շենքերի վերագնահատում		233,772	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար՝ առանց շահուրահարկի		(343,860)	(889,725)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		6,072,203	5,675,724

12-ից 89-իդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Բանկի խորհրդի կողմից: Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Բանկի ղեկավարության կողմից 2016թ. մայիսի 27-ին:

Թիեմ Քեմենց
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Աստղիկ Մամբրյան
Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն /
Գլխավոր գործադիր տնօրենի
տեղակալ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորյուն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնրգ.	2015թ. հազ. ՀՀ դրամ	2014թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	73,286,515	73,626,715
Հափույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Բանկի կողմից պահպող	14	919,785	1,563,863
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահպող	15	13,636,501	20,735,512
- Վաճառքի և հետզննան պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	15	-	12,338,544
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվորյուններ	16	8,840,791	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	161,206,360	175,986,458
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		1,123,661	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	3,904,258	3,865,547
Այլ ակտիվներ	19	12,487,906	13,736,108
Ընդամենը ակտիվներ		275,405,777	306,609,112
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	45,445,776	55,034,995
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		-	12,013,151
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	160,484,839	175,660,747
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		-	482,592
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	12	2,329,575	822,448
Այլ պարտավորություններ	22	14,109,235	15,634,777
Ընդամենը պարտավորություններ		222,369,425	259,648,710
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	18,434,350	18,434,350
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ		96,063	92,466
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(379,465)	198,167
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ		233,772	-
Չբաշխված շահույթ		34,651,632	28,235,419
Ընդամենը սեփական կապիտալ		53,036,352	46,960,402
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		275,405,777	306,609,112

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

	2015թ. Ծնրգ. հազ. ՀՀ դրամ	2014թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ		
Վճարված տոկոսներ	18,542,343	21,015,830
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(6,710,428)	(5,153,382)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	3,444,895	2,854,526
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(481,158)	(548,371)
Չուտ մուտքեր շահույրի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափող ֆինանսական գործիքների գծով	1,346,826	382,869
Չուտ մուտքեր արտարժույրի փոխարկումից	2,072,392	1,411,250
Չուտ այլ ստացված եկամուտ	(123,356)	142,439
Աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ	(3,599,143)	(3,569,746)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(3,610,207)	(3,271,495)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Շահույրի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափող ֆինանսական գործիքներ	(216,232)	165,716
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	18,435,133	(1,656,353)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(3,260,490)	(3,319,958)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,977,665	(6,026,185)
Այլ ակտիվներ	(112,981)	(106,887)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(7,284,784)	10,708,147
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(11,999,961)	11,999,961
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(15,209,907)	(3,176,997)
Այլ պարտավորություններ	35,500	(897,385)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	6,246,107	20,953,979
Վճարված շահութահարկ	(1,738,468)	(2,204,353)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	4,507,639	18,749,626
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(663,697)	(712,141)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	10,226	596
Ներդրմային գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքը	(653,471)	(711,545)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստորադաս փոխառությունների մարումներ	(2,882,000)	-
Ֆինանսական գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսք	(2,882,000)	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	972,168	18,038,081
Արտաքույրի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(542,368)	1,357,153
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	71,926,715	52,531,481
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	13	72,356,515
		71,926,715

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Բաժնետի- րական կապիտալ	Բաժնետոմսերի վրա իմնված վճարումների պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնահատ- ման պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահատ- ման պահուստ	Զրաշխ- ված շահույթ	Ընդամենը
հազ. ՀՀ դրամ						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2014թ.	18,434,350	87,893	1,087,892	-	21,670,950	41,281,085
Համապատական տարվա համար	-	-	-	-	6,565,449	6,565,449
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են						
կամ կարող են հետագայում						
վերադասակարգվել որպես շահույթ						
կամ վճառական վերադասական արդյունք						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահույթահարկի	-	-	(889,725)	-	-	(889,725)
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(889,725)	-	-	(889,725)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(889,725)	-	6,565,449	5,675,724
Գործառնությունները սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում						
Բաժնետոմսերի վրա իմնված վճարումներ	-	4,573	-	-	(980)	3,593
Ընդամենը գործառնություններ	-	-	-	-	(980)	3,593
սեփականատերերի հետ	-	4,573	-	-	(980)	3,593
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	18,434,350	92,466	198,167	-	28,235,419	46,960,402
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	18,434,350	92,466	198,167	-	28,235,419	46,960,402
Համապատական տարվա համար	-	-	-	-	6,416,063	6,416,063
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են						
կամ կարող են հետագայում						
վերադասակարգվել որպես շահույթ						
կամ վճառական վերադասական արդյունք						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահույթահարկի	-	-	(611,762)	-	-	(611,762)
Համապատական վերադասական արդյունք կամ վճառական վերադասական արդյունք						
համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահույթահարկի	-	-	34,130	-	-	34,130
Հողվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վճառական վերադասական արդյունք	-	-	-	233,772	-	233,772
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(577,632)	233,772	-	(343,860)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(577,632)	233,772	6,416,063	6,072,203
Գործառնությունները սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում						
Բաժնետոմսերի վրա իմնված վճարումներ	-	3,597	-	-	150	3,747
Ընդամենը գործառնություններ	-	-	-	-	-	-
սեփականատերերի հետ	-	3,597	-	-	150	3,747
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	18,434,350	96,063	(379,465)	233,772	34,651,632	53,036,352

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Էյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ն («Բանկ») Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 1995թ.-ին: Բանկը տրամադրում է ֆինանսական և բանկային ծառայությունների լայն ընտրանի և գործում է Հայաստանի Հանրապետության մայրաքաղաքում տեղակայված գլխամասային գրասենյակի ու մասնաճյուղերի միջոցով: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ 10 գրասենյակ ու մասնաճյուղ: Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 388 (2014թ.-ին՝ 383):

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0009, Տերյան փ. 66:

Բանկի սեփականատերերն են՝ Էյ-Էս-Բի-Սի Յուրըփ Բի Վի (70%) և Ուինգս Իստարլիշմենք (30%) կազմակերպությունները:

Բանկի մայր ընկերությունն է հանդիսանում Էյ-Էս-Բի-Սի Յուրըփ Բի Վի (70%): Բանկի վերջնական վերահսկող կողմն է համարվում Էյ-Էս-Բի-Սի Հոլդինգ Փի-Էլ-Սի-ն:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 30-ում:

(բ) Գործարար միջավայր

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությանը բնորոշ են զարգացող շուկայի որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների (ծանոթագրություն 28): Ֆինանսական շուկաները շարունակում են մնալ անկայուն և բնութագրվում են հաճախակի գների էական շարժերով և մեծ առևտրային մարժաներով: Էական դրամական փոխանցումների հոսքը դեպքի Հայաստան Ռուսաստանի Դաշնությունից, և հետևաբար վերջինիս շուկայում ձեռնարկատիրական գործունեության անկումը, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը և այլ ռիսկերը կարող են բացասաբար անդրադառնալ Հայաստանի ֆինանսական և կորպորատիվ ոլորտների վրա:

Վերը նշված հանգամանքները կարող են էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ապագա գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա, որի արդյունքները դժվար է կանխատեսել: Ապագա տնտեսական և իրավական միջավայրը և դրանց ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա կարող են տարբերվել դեկավարության ընթացիկ գնահատականներից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՍՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով, ինչպես նաև հողի ու շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՍՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, զնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվառահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվառահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Եական անորոշ գնահատումների և հաշվառահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ժամոքագրություններում:

- Վարկերի արժեգրկման գնահատում – ծանոթագրություն 17,
- Հողի և շենքերի վերագնահատում – ծանոթագրություն 18,
- Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք – ծանոթագրություն 31:

(ե) Ներկայացման փոփոխություններ

Անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան ցուցանիշները ճշգրտվել են, որպեսզի համապես լինեն ընթացիկ տարվա գումարներին:

2 Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

Կատարված փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները հետևողականորեն կիրառվել են այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթի փոխարկում և արտարժույթով հողվածների ներկայացում

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի փունկցիոնալ արժույթին գործարքների օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պաշտոնական փոփոխությունները հետևողականորեն կիրառվել են այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով: Դրամային հողվածների գծով փոխարժեքային տարբերություններից ստացված շահույթը կամ վճառն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբում փունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված փունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են փունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Ակզենական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հողվածները փոխարկվում են փունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վճառում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեգրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժութային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վճառ կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջափորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների, ինչի արդյունավետ լինելու չափով, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար կիրառվող փոխարժեքները 2015 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին կազմել են 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց 483.75 դրամ (2014 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 474.97 դրամ), 1 Եվրոյի դիմաց 528.69 դրամ (2014 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 577.47 դրամ), 1 Անգլիական ֆունտ ստերլինգի դիմաց 717.69 դրամ (2014 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 737.68 դրամ):

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող միջոցները (նոստրո հաշիվներ, օվերնայթ ավանդները, մինչև երեք օր ժամկետով տեղաբաշխված միջոցները): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նվազագույն պահուստը համարվում է դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրամից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(ի) Դասակարգում

Ծահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ,
- հանդիսանում են ածանցյալ ֆինանսական գործիք (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք նախատեսված են և հանդիսանում են արդյունավետ հեջափորման գործիքներ), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներքին հաշվետվություններով ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ճնապիտում է դրանական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Զուտ ստացվելիք դիրքում գտնվող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Զուտ վճարվելիք դիրքում գտնվող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը դեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, ինչպես նաև որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով շափուղ ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվադեպ հանգամանքներում: Հազվադեպ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եղակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, եթե գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտոքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են վարկերի ու դեբիտորական պարտոքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես վարկեր ու դեբիտորական պարտոքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Զարգում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ բողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

- Վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ,
- մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնաճշվող շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չեն արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Քոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով համաձայն արժեգործումը, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, եթե իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապահովագույն պահանջները:

Սկզբնական արժեքը ակտիվի ճեղքերման ժամանակ դրա դիմաց վճարված դրամական միջոցների կամ դրանց համարժեների գումարն է կամ այլ հատուցման ձևով տրված իրական արժեքն է, և ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական արժեքի չափումը կիրառելի է միայն այնպիսի բաժնեմասային գործիքներում կատարված ներդրումների դեպքում, որոնք չունեն գնաճշված շուկայական գին և որոնց իրական արժեքը արժանահավատորեն չի կարող չափել, ինչպես նաև նման բաժնեմասային գործիքների հետ կապված և վերջիններիս մատակարարմամբ նարվող ածանցյալ գործիքները: Տե՛ս ծանոթագրություն 14-ը:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարրերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ՝ հանած արժեգործումից կորուստը: Հավելավճարները և գեղշերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործաքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Բանկը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնաճշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ակտիվ շուկայում գնաճնշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Ակտրնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարրերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնաճնշվող գնով կամ հիմնաված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարրերության հետաձգումով: Հետազայում, տարրերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, եթե գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարծ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են այդ փոփոխությունները:

(vi) Հետազա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ:

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեգրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարրերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապահանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապահանաչվում է կամ արժեգրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, եթե ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ եթե փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, եթե պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցով Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցով Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ներարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Եթե Բանկը ճեղք է բերում իր սեփական պարտքը, ապա այն դրւս է բերվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված հատուցման տարրերությունը ներառվում է պարտքի ժամկետից շուտ մարման արդյունքում առաջացող օգուտում կամ վճարում:

Բանկը դրւս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզննան և հակադարձ հետզննան պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզննան պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեքորերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեքորերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզննան գների տարրերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույրում կամ վճարում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեքորդերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվություններ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր հողվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեքորդերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահպող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են տոկոսադրույթների, արտաքույթների, թանկարժեք մետաղների շուկաների և բրոսաների սվոպերը, ֆորվարդները, սփորերը, ֆյուչերսները և օպցիոնները, ինչպես նաև նշված գործիքների ցանկացած համակցությունը:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով այն անսարքի դրույթամբ, երբ կնքվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագիրը: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաշափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություններ՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն անրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունն մարելու մտադրություն: Այդպիսի հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

(η) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ համաձայն կուտակված մաշվածությունը և արժեգրկումից կորուստները, բացառությամբ հողի և շենքերի, որոնք արտացոլված են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Եթե հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունն օգտվում է անկախ գնահատող ընկերությունների ծառայություններից: Գնահատող ընկերությունները կիրառում են եկամտային մոտեցումը և համարելի վաճառքների մոտեցումը՝ կախված տեղեկատվության մատչելիությունից և հուսալիությունից:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Վարձակալված գույքի բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում: Հողի և անավարտ շինարարության գծով մաշվածությունը չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	20 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավումներ	մինչև 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	5 տարի
- համակարգչային սարքավորումներ	4-ից 7 տարի
- այլ	5 տարի

(b) Ոչ նյութական ակտիվներ

Զեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեքըլիումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ժախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ժախսեր:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարած հետագա ժախսումները կապիտալացվում են, եթե ավելացնում են այն ակտիվի ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են:

Համակարգչային ծրագրերի գարգացման կամ պահպանման ժախսերը ճանաչվում են որպես ժախս՝ կատարվելու ժամանակ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում։ Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են։

– համակարգչային ծրագրեր	3-ից 5 տարի
– այլ	10 տարի

(q) Արժեգործում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դերհատորական պարտքերը («վարկեր և դերհատորական պարտքեր»)։ Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դերհատորական պարտքերը՝ արժեգործումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով։ Վարկը կամ դերհատորական պարտքը արժեգործում է, և արժեգործումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեգործման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր են արժանահավատորեն գնահատել։

Ֆինանսական ակտիվների արժեգործման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ բողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեքության համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատքարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը։

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեգործման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դերհատորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դերհատորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն։ Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դերհատորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեգործման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դերհատորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեգործման տեսանկյունից։ Այն վարկերը և դերհատորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեգործման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեգործումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչել, չեն ներառվում արժեգործման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ։

Արժեգործման միասնական գնահատման նպատակով ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են համանման կրեդիտային ռիսկի բնութագրիչների հիմունքով։ Այդ բնութագրիչները կարևոր են նման ակտիվների խմբում ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար, քանի որ բնորոշում են վճարման ենթակա բոլոր գումարները վճարելու պարտապանների կարողությունը գնահատվող ակտիվների պայմանագրային դրույթներին համապատասխան։

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ապագա դրամական հոսքերը դեպի ֆինանսական ակտիվների խումբ, որոնց խմբային սկզբունքով արժեգրկումը գնահատվել է, գնահատվում են ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի հիման վրա և դեկավարության փորձի հիման վրա այնքանով, որքանով գումարները կդառնան ժամկետանց, որպես հետևանք անցյալում ունեցած կորստի իրադարձությունների և ժամկետանց գումարների վերականգնման հաջողության: Անցյալ փորձը ճշգրտվում է ընթացիկ դիտարկվող տվյալների հիման վրա՝ արտացոլելու ներկայիս պայմանների հետևանքները, որոնք անցյալ ժամանակաշրջաններում չեն ազդել, և հեռացնելու անցյալ ժամանակաշրջանների հետևանքները, որոնք ներկայումս գոյություն չունեն:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեգրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով գեղշված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարրերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տվյալների հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեգրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլև ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, եթե վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատճական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, արժեգրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեգրկումից բոլոր կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեգրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, եթե վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեգրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեգրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստը) դուրս է գրում, եթե դեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնաճշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեգրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատուցադրույթով գեղշված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարրերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ներակա չեն հակադարձման:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված արժեգրկումից կորուստները, միջև տարրերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեգրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեգրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեգրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթում կամ վնասում արժեգրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեգրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, արժեգրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեգրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ժախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեգրկումից կորուստը ճանաչվում է, եթե ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեգրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեգրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեգրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(է) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, եթե Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցղական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող՝ դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման միջև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ոխութերը:

(ը) Վարկավորման պարտավորվածություններ

Բնականուն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկավորման պարտավորվածությունները, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրելիութիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումները, որոնք կփոխի հատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վճարումները, որոնք նա կրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի շիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկավորման այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, եթե գոյություն ունի վճար կրելու հավանականություն և այդ վճարը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկավորման այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկավորման պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների:

- վարկավորման պարտավորվածությունները, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկավորման պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկավորման պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկավորման պարտավորվածությունները, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(թ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(i) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չքաշխած շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ii) Գլխավոր պահուստ

Գլխավոր պահուստը ձևավորվում է օրենսդրական պահանջների համաձայն յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ և արտացոլվում է որպես հատկացում չքաշխած շահույթից:

(ժ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարած ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարրերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա ազդեցություն չունեցող ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում են, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարրերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ իմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարրերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չեն, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ի) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վճարում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վճարում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վճարում՝ շահաբաժնի հայտարարման օրը:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վճարում գծային մեթոդով վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(լ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքներ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործառնությունները, որոնցում Բանկը ստանում է ապրանքներ կամ ծառայություններ՝ որպես հատուցում վերջնական մայր կազմակերպության բաժնային գործիքների դիմաց, հաշվառվում են որպես բաժնային գործիքներով մարգող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքներ:

Աշխատակիցներին տրամադրվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գծով շնորհների/հատուցների իրական արժեքը տրամադրման ամսաթվի դրությամբ ճանաչվում է որպես աշխատակիցների գծով ծախս, գրանցելով սեփական կապիտալի համապատասխան աճ, այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, եթե աշխատակիցները անվերապահորեն ձեռք են բերում շնորհների/հատուցներ ստանալու իրավունք: Որպես ծախս ճանաչված գումարը ճշգրտվում է այն շնորհների/հատուցների քանակն արտացոլելու համար, որոնց համար կրավարարվեն դրանց հետ կապված ծառայությունների և ոչ շուկայական իրավունքների առաջացման պայմանները, այնպես, որ որպես ծախս ճանաչված վերջնական գումարը կիմնվի այն շնորհների/հատուցների քանակի վրա, որոնք համապատասխանում են կապված ծառայությունների և ոչ շուկայական իրականացման պայմաններին՝ իրավունքների առաջացման ամսաթվի դրությամբ:

Եթե իրավունքների առաջացման պահին փոխառուցում է տրամադրվում խմբի անդամ կազմակերպությանը, վճարումը գրանցվում է սեփական կապիտալում: Վճարման գումարի և տրամադրման օրվա դրությամբ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման իրական արժեքը տարբերությունը գրանցվում է չբաշխված շահույթում այն տարում, եթե բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գծով առաջանում են իրավունքներ և կատարվում է վերջնահաշվարկ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(իս) Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2015թ. հունվարի 1-ից Բանկի համար պարտադիր էին հետևյալ նոր ստանդարտները և մեկնաբանությունները:

Փոփոխություններ ՀՀՍՍ 19-ում «Սահմանված վճարումներով կենսարոշակային ծրագրեր աշխատակիցների հաստոցումներ» (իրապարակվել են 2013թ. նոյեմբերին, ուժի մեջ են 2014թ. հուլիսի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Փոփոխությամբ թույլատրվում է կազմակերպություններին ճանաչել աշխատակիցների հատուցումները որպես ծառայությունների արժեքի նվազեցում այն ժամանակաշրջանում, որում աշխատողի կողմից մատուցվել են համապատասխան ծառայությունները հատուցումները նրա ծառայության ողջ ժամանակաշրջանին վերագրելու փոխարեն, եթե աշխատողի հատուցումների գումարը կախված չէ նրա աշխատանքային ստաժի տարիների քանակից: Այս փոփոխությունը որևէ ազդեցություն չի ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2012թ. ՖՀՍՍ տարեկան բարեկարգումներ (իրապարակվել են 2013թ. դեկտեմբերին, ուժի մեջ են 2014թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթիվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Բարեկարգումները ներառում են յոր ստանդարտների փոփոխությունները: ՖՀՍՍ 2-ում կատարվել են փոփոխությունները հատակեցնելու «անցման պայման» տերմինի սահմանումը, ինչպես նաև առանձին սահմանելու «գործունեության արդյունքների ապահովման պայման»-ը և «ծառայության ժամկետի պայման»-ը: Փոփոխությունն ուժի մեջ է բաժնետոռների վրա հիմնված վճարումներով գործարքների համար, որոնց տրամադրման ժամկետն է 2014թ. հուլիսի 1-ը կամ դրանից հետո: Փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՍՍ 3-ում պարզաբանելու, որ. (1) պայմանական հատուցում վճարելու պարտավորությունը, որը համապատասխանում է ֆինանսական գործիքի սահմանմանը, դասակարգվում է որպես ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ՝ ՀՀՍՍ 32-ի սահմանումներին համապատասխան և (2) բոլոր ֆինանսական և ոչ ֆինանսական պայմանական հատուցումները, որոնք չեն հանդիսանում սեփական կապիտալ, չափվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրույթումը իրական արժեքով, իսկ իրական արժեքի փոփոխություններն արտացոլվում են շահույթում կամ վնասում: ՖՀՍՍ 3-ում փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում բիզնեսի միավորումների համար, որոնցում ձեռքբերման ամսաթիվն է 2015թ. հուլիսի 1-ը կամ դրանից հետո: Փոփոխություն է կատարվել ՖՀՍՍ 8-ում, որով պահանջվում է. (1) կատարել տեղեկատվության բացահայտումներ դեկավարության մասնագիտական դասողությունների վերաբերյալ, որոնք կատարվել են գործառնական սեզմենտներն ազրեգացնելիս, ներառյալ ազրեգացված սեզմենտների և այն տնտեսական ցուցանիշների նկարագրությունը, որոնք գնահատվել են այն փաստը հաստատելիս, որ ազրեգացվող սեզմենտներն ունեն համանման տնտեսական բնուրագրեր, և (2) կատարել ակտիվների սեզմենտների և ձեռնարկությունների ակտիվների համադրում, եթե ակտիվի սեզմենտները բացահայտվում են հաշվետվությունում: Կատարվել է փոփոխություն ՖՀՍՍ 13-ի եղանակացությունների հիմքով, որով հստակեցվում է, որ ՖՀՍՍ 13-ի իրապարակումից հետո ՀՀՍՍ 39-ի որոշ պարբերությունների հեռացմամբ չի նախատեսվել վերացնել կարճաժամկետ դերիսորուական և կրերիսորուական պարտքի գնահատման հնարավորությունն այն գումարով, որը նշված է հաշիվ-ապրանքագրում, այն դեպքերում, երբ գեղման ազրեցությունն էական չէ: Փոփոխություններ են կատարվել ՀՀՍՍ 16-ում և ՀՀՍՍ 38-ում, որոնցով պարզաբանվում է, թե ինչպես պետք է հաշվառման մեջ արտացոլվեն համախառն հաշվեկշռային արժեքն ու կուտակված մաշվածությունը, եթե կազմակերպությունն օգտագործում է վերագնահատված արժեքով հաշվառման մոդելը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Փոփոխություն է կատարվել ՀՀՍՍ 24-ում, ըստ որի կապակցված կողմ է համարվում նաև կազմակերպությունը, որը հաշվետու կազմակերպությանը կամ հաշվետու կազմակերպության մայր ընկերությանը մատուցում է հիմնական դեկավար անձնակազմի տրամադրման ծառայությունները («դեկավար կազմակերպություն»), և որով պահանջվում է բացահայտել տրամադրման ծառայությունների դիմաց դեկավար կազմակերպության կողմից հաշվետու կազմակերպությանը հաշվեգրված գումարները: Այս փոփոխությունները որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2013թ. ՖՀՍՍ տարեկան բարելավումներ (հրապարակվել եմ 2013թ. դեկտեմբերին, ուժի մեջ եմ 2014թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Բարելավումները ներառում են չորս ստանդարտների փոփոխություններ: Կատարվել է փոփոխություն ՖՀՍՍ 1-ի եզրակացությունների հիմքում, որով հստակեցվում է, որ, եթե ստանդարտի նոր տարրերակը դեռևս պարտադիր չէ, բայց բոլոյատրվում է վերջինիս ժամկետից շուտ ընդունումը, ՖՀՍՍ-ներն առաջին անգամ կիրառող կազմակերպությունը կարող է կիրառել ստանդարտի հին կամ նոր տարրերակը, պայմանով, որ հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ կիրառվում է ստանդարտի միևնույն տարրերակը: Փոփոխություն է կատարվել ՖՀՍՍ 3-ում, որով պարզաբանվում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում ՖՀՍՍ 11-ին համապատասխան ցանկացած համատեղ պայմանավորվածության կազմակորման հաշվառման նկատմամբ: Փոփոխությունը նաև պարզաբանում է, որ ստանդարտի կիրառման շրջանակներից բացառումը գործում է միայն համատեղ պայմանավորվածության ֆինանսական հաշվետվությունների նկատմամբ: ՖՀՍՍ 13-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ՖՀՍՍ 13-ում պորտֆելի վերաբերյալ բացառությունը, որը հնարավորություն է տալիս կազմակերպությանը ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը գնահատել գուտ հիմունքով, կիրառվում է բոլոր պայմանագրերի նկատմամբ (ներառյալ՝ ոչ ֆինանսական միավորների առք ու վաճառքի պայմանագրերը), որոնք գտնվում են ՀՀՍՍ 39-ի կամ ՖՀՍՍ 9-ի կիրառման շրջանակներում: Փոփոխություն է կատարվել ՀՀՍՍ 40-ում, որով պարզաբանվում է, որ ՀՀՍՍ 40-ը և ՖՀՍՍ 3-ը միմյանց չեն բացառում: ՀՀՍՍ 40-ի ուղեցույցն օգնում է հաշվետվություններ կազմողներին տարրերակում անել ներդրումային գույքի և սեփականատիրոջ գրանեցրած գույքի միջև: Հաշվետվություններ կազմողները պետք է նաև ուսումնասիրեն ՖՀՍՍ 3-ի ուղեցույցը որոշելու, թե արդյոք ներդրումային գույքի ձեռքբերումը բիզնեսի միավորում է: Այս փոփոխությունները որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(Ժ) Հաշվապահական հաշվառման նոր հրապարակումներ

Թողարկվել են նոր ստանդարտներ և մեկնաբանումներ, որոնք պարտադիր են 2016թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և որոնք Բանկն ավելի վաղ չի ընդունել:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

ՖՀՍՍ 9 «Ֆինանսական գործիքները. դասակարգում և չափում» (փոփոխվել է 2014թ. հուլիսին, ուժի մեջ է 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)։ Նոր ստանդարտի հիմնական բնութագրումներն են.

- Պահանջվում է, որ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվեն երեք չափման կատեգորիաներով. հետագա ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ, հետագա իրական արժեքով չափվող ակտիվներ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով և հետագա շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ:
- Պարտքային գործիքների դասակարգումը պայմանավորված է ֆինանսական ակտիվների դեկավարման կազմակերպության գործարար մողելով, և արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը ներկայացված են միայն հիմնական գումարի և տոկոսների վճարումներով։ Եթե պարտքային գործիքը պահպում է հավաքագրման համար, այն կարող է իրականացվել ամորտիզացված արժեքով, եթե այն նույնպես համապատասխանում է հիմնական գումարի և տոկոսների վճարումների պահանջին։ Պարտքային գործիքները, որոնք համապատասխանում են հիմնական գումարի և տոկոսների վճարումների պահանջներին և պահպում են փաթեթում, որտեղ ընկերությունը պահում և վաճառում է ակտիվների դրամական հոսքերը, կարող են դասակարգվել որպես իրական արժեքով չափվող համապարփակ ֆինանսական արդյունք։ Ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն պարունակում դրամական հոսքեր, որոնք հիմնական գումարի և տոկոսների վճարումներ են, պետք է չափվեն իրական արժեքով չափվող ակտիվներ շահույթի կամ վնասի միջոցով (օրինակ՝ ածանցյալ գործիքներ)։ Պարունակվող ածանցյալ գործիքները այլևս չեն առանձնանում ֆինանսական միջոցներից, բայց ընդգրկվում են հիմնական գումարի և տոկոսների վճարումներով վիճակը զնահատելիս։
- Բաժնեմասային գործիքներում ներդրումները միշտ չափվում են իրական արժեքով։ Այնուամենայնիվ, դեկավարությունը կարող է կատարել անփոփոխ ընտրություն՝ ներկայացնելու իրական արժեքի փոփոխությունները այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե այդ գործիքը չի պահպում առևտրի համար։ Եթե բաժնեմասային գործիքը պահպում է վաճառքի համար, իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում։
- ՀՀՍՍ 39-ի ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և գնահատման վերաբերյալ պահանջների մեծ մասը առանց փոփոխվելու տեղափոխվել են ՖՀՍՍ 9-ը։ Հիմնական փոփոխությունն այն է, որ կազմակերպությունից պահանջվում է բացահայտել այն ֆինանսական պարտավորությունների սեփական վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցությունը, որոնք արտացոլվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում։

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

- ՖՀՍՍ 9-ը ներկայացնում է արժեգրկման կորուստների ճանաչման նոր՝ ակնկալվող վարկային վճարություն ունի եռաստիճան մոտեցում, որը հիմնված է սկզբանական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվների պարտքերի վարկային որակի փոփոխության վրա: Գործնականում, նոր կանոնները նշանակում են, որ կազմակերպությունները պետք է գրանցեն անմիջական կորուստը, որը հավասար է 12-ամյա ակնկալվող վարկային վճարության ֆինանսական ակտիվների նախնական ճանաչման ժամանակ, որոնք չեն հանդիսանում վարկային վճար (կամ ֆինանսական գործիքի ամբողջ տևողության ընթացքում ակնկալվող վարկային վճարությի դերիտորական պարտքերի համար): Եթե առկա է վարկային ոհսկերի էական աճ, արժեգրկումը հաշվվում է ավելի շատ օգտագործելով ակնկալվող վարկային վճարությունը, քան 12-ամյա ակնկալվող վարկային վճարությունը: Այս մոդելը ներառում է գործառնական պարզեցումներ վարձակալության և դերիտորական պարտքերի համար:
- Փոփոխվել են հեջափորման հաշվառման պահանջները՝ հաշվառման և ոհսկերի կառավարման միջև առավել սերտ կապ ստեղծելու համար: Ստանդարտը կազմակերպություններին տալիս է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն կիրառելով ՖՀՍՍ 9-ում պարունակող հեջափորման հաշվառման պահանջները և շարունակելով կիրառել ՀՀՍՍ 39-ը բոլոր հեջերի նկատմամբ, քանի որ ներկայումս ստանդարտը չի նախատեսում մակրոհեջափորման դեպքերի համար հաշվառում:

Ակնկալվում է, որ ստանդարտը կունենա էական ազդեցություն Բանկի վարկային արժեգրկման պահուստի վրա: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՍՍ 16 «Վարձակալություն» (իրապարակվել է 2016 թ. հունվարի և ուժի մեջ է 2019թ. հունվարի 1-ին սկսվող ժամանակաշրջանների համար). Նոր ստանդարտը սահմանում է վարձակալության ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման սկզբունքները: Բոլոր վարձակալությունների արդյունքում վարձակալը ձեռք է բերում ակտիվի օգտագործման իրավունք հենց վարձակալության սկզբից, և եթե վարձակալության վճարները կատարվում են ժամանակի ընթացքում, նաև ձեռք է բերում ֆինանսավորում: Հետևաբար, ՖՀՍՍ 16-ը վերացնում է վարձակալության դասակարգումը որպես գործառնական վարձակալություն կամ ֆինանսական վարձակալություն, ինչպես պահանջվում է ՀՀՍՍ 17-ով, և ներկայացնում է վարձակալի մոտ հաշվապահական հաշվառման միասնական մոդել: Վարձակալը պետք է ճանաչի ա) ակտիվներ և պարտավորություններ բոլոր այն վարձակալությունների համար, որոնց ժամկետը 12 ամսից ավելի է, բացառությամբ եթե հիմքում ընկած ակտիվը ունի փոքր արժեք, և բ) ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում վարձակալած ակտիվի մաշվածությունը վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսային ծախսից առանձին: ՖՀՍՍ 16-ը հիմնականում պահպանում է վարձատուի հաշվապահական հաշվառման ՀՀՍՍ 17-ի պահանջները: Հետևաբար, վարձատուն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը որպես գործառնական վարձակալություն կամ ֆինանսական վարձակալություն, և հաշվառել այս երկու տեսակի վարձակալությունները տարբեր ձևով: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Համատեղ գործառնություններում շահերի ձեռքբերման հաշվապահական հաշվառում - Փոփոխություններ ՖՀՍՍ 11-ում (իրապարակվել է 2014թ. մայիսի 6-ին և ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Փոփոխությունը ներկայացնում է բիզնեսի բաղկացուցիչ կազմող համատեղ գործառնությունում շահի ձեռքբերման հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ նոր ուղեցույց: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր փոփոխության ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մերողների պարզաբնում - Փոփոխություններ ՀՀՍՍ 16-ում և ՀՀՍՍ 38-ում (իրապարակվել է 2014 թ. մայիսի 12-ին և ուժի մեջ է 2016 թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Այս փոփոխությամբ ՀՀՍՍԽ-ն պարզաբնում է, որ ակտիվի մաշվածության՝ ըստ հասույթի հաշվարկման մերողները կիրառելի չեն, քանի որ ակտիվի օգտագործման արդյունքում ստեղծված հասույթը հիմնականում արտացոլում է այլ գործուներ, քան ակտիվում մարմնավորված տնտեսական օգուտների սպառումն է: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր փոփոխության ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՍՍ 15, Հաճախորդների հետ կնքած պայմանագրերից հասույթ (իրապարակվել է 2014 թ. մայիսի 28-ին և ուժի մեջ է 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Ըստ նոր ստանդարտի ներկայացրած հիմնական սկզբունքի հասույթը պետք է ճանաչվի գործարքի գնով, ապրանքների կամ ծառայությունների հաճախորդին փոխանցման պահին: Կապակցված ապրանքները կամ ծառայությունները, որոնք տարբերվում են միմյանցից, պետք է ճանաչվեն առանձին, և պայմանագրի գնի համար կիրառվող գեղչերը կամ նվազեցումները պետք է բաշխվեն ըստ առանձին տարրերի: Եթե հատուցումը ինչ-որ պատճառով տարբերվում է, ապա ճանաչումը պետք է լինի նվազագույն գումարով, եթե դրանք չեն պարունակում հակադարձման էական ռիսկը: Ծախսերը, որոնք կապված են հաճախորդների հետ պայմանագրերի ապահովման հետ, պետք է կապիտալացվեն և ամորտիզացվեն այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում սպառվում են պայմանագրի օգուտները: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Գյուղատնտեսություն. Գյուղատնտեսական արտադրանք բերքահավաքի պահին - ՀՀՍՍ 16-ի և ՀՀՍՍ 41-ի փոփոխություններ (իրապարակվել են 2014 թ. հունիսի 30-ին, ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Փոփոխությունները փոխում են բերքատու բույսերի ֆինանսական հաշվառումը, ինչպիսիք են՝ խաղողի բիերը, կառչուկի ծառերը և պալմայի յուղը, որոնք այժմ պետք է հաշվառվեն նույն կերպ, ինչպես որ հիմնական միջոցները, քանի որ նրանց գործողությունը նման է արտադրության: Հետևաբար, փոփոխությունները ներառում են դրանք ՀՀՍՍ 16-ի շրջանակներում, ՀՀՍՍ 41-ի փոխարեն: Բերքատու բույսերի բերքը կմնան ՀՀՍՍ 41-ի շրջանակներում: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Սեփական կապիտալի մերուց առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում - ՀՀՍՍ 27-ի փոփոխություններ (իրապարակվել են 2014թ. օգոստոսի 12-ին, ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Փոփոխությունները բույլ կտան ընկերություններին օգտագործել սեփական կապիտալի մերուց հաշվառելու ներդրումները դրամականացներում, համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցացված կազմակերպություններում՝ իրենց առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու: Բանկը ներկայումս գնահատում է նոր փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ակտիվների վաճառք կամ ներդրում՝ ներդրողի և ասոցացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև - ՖՀՍՍ 10-ի և ՀՀՍՍ 28-ի փոփոխությունները (երապարակվել են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին, ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)։ Այս փոփոխությունները անդրադարձում են ՖՀՍՍ 10-ի և ՀՀՍՍ 28-ի պահանջների միջև առկա հակասություններին, որոնք վերաբերում են ակտիվների վաճառքին կամ ներդրմանը՝ ներդրողի և իր ասոցացված կամ համատեղ ձեռնարկությունների միջև։ Փոփոխությունների հիմնական հետևանքն է, որ լիարժեք օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է, եթե գործարքը ներառում է բիզնեսը։ Մասնակի հասույթը կամ կորուստը ճանաչվում է, եթե գործարքը ներառում է ակտիվները, որոնք չեն կազմում բիզնեսի մաս, նույնիսկ եթե այդ ակտիվները պահպան են դրաստր ձեռնարկությունում։ Բանկը ներկայում գնահատում է նոր փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։

2014թ.-ի ՖՀՍՍ-ների տարեկան բարեկավումներ (երապարակվել են 2014թ. սեպտեմբերի 25-ին, ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)։ Փոփոխությունները ազդել են 4 ստանդարտների վրա։ ՖՀՍՍ 5-ը փոփոխվել է հստակեցնելու համար, որ օտարման կարգի փոփոխությունը (վերադասակարգվել է «վաճառքի համար պահպող»-ից «քաշխման համար պահպող» կամ հակառակը) չի հանդիսանում վաճառքի կամ բաշխման ծրագրի փոփոխություն, և չենթը է հաշվառվի որպես այդպիսին։ ՖՀՍՍ 7-ի փոփոխությունը ավելացնում է ուղեցույց՝ օգնելու դեկավարությանը որոշելու, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի սպասարկման համար հիմնված պայմանները, որոնք փոխանցված են, շարունակում են շարունակական ներգրավվածությունը ՖՀՍՍ 7-ի պահանջների նապատակների բացահայտման համար։ Փոփոխությունը հստակեցնում է նաև, որ ՖՀՍՍ 7-ի փոխհատուցվող բացահայտումները հատուկ չեն պահանջվում բոլոր միջանկյալ ժամանակաշրջանների համար, եթե չի պահանջվում ՀՀՍՍ 34-ի շրջանակներում։ ՀՀՍՍ 19-ի փոփոխությունը հստակեցնում է, որ հետաշխատանքային հատուցումների գծով պարտականությունները, զեղչման դրույթի վերաբերյալ որոշումները, բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմների լայն շուկայի գոյությունը կամ կառավարության կողմից որպես հիմք օգտագործված պարտատոմները, պետք է հիմնված լինեն արժույթով, որով նշված են պարտավորությունները, այլ ոչ այն երկրի արժույթով, որտեղ դրանք առաջանում են։ ՀՀՍՍ 34-ը կպահանջի խաչաձև վկայակոչում միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից՝ հայտնաբերելու «առեղեկատվության բացահայտում միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվության մեջ»։ Բանկը ներկայում գնահատում է նոր փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։

Բացահայտման նախաձեռնություն ՀՀՍՍ 1-ում փոփոխություններում (երապարակվել են 2014թ. դեկտեմբերին, ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)։ Ստանդարտը փոփոխվել է հստակեցնելու էականության հայեցակարգը և բացատրում է, որ ընկերությունը պարտավոր չէ տրամադրել կոնկրետ բացահայտում պահանջվող ՖՀՍՍ-ի կողմից, եթե այդ բացահայտման արդյունքում տեղեկատվությունը էական չէ, նույնիսկ եթե ՖՀՍՍ-ը պարունակում է կոնկրետ պահանջներ կամ նկարագրում է դրանք որպես նվազագույն պահանջներ։ Ստանդարտը տրամադրում է նաև նոր ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում միջանկյալ գումարները (ա) պետք է կազմված լինեն դրույթներից, որոնց ճանաչումն ու գնահատումը իրականացվում է համաձայն ՖՀՍՍ-ի; (բ) պետք է ներկայացվեն և նշվեն այնպիսի կարգով, որը կապահովի միջանկյալ գումարի բաղադրիչի հստակ և հասկանալի լինելը; (գ) լինի հետևողական ժամանակ առ ժամանակ; և (դ) չպետք է արտացոլվեն ավելի արտահայտիչ դիրքում, քան ներկայացված միջանկյալ և ընդհանուր գումարները՝ պահանջվող ՖՀՍՍ-ի չափանիշների կողմից։

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ներդրումային ընկերությունները. Կիրառելով համախմբման բացառումը ՖՀՍՍ 10-ի, ՖՀՍՍ 12-ի և ՀՀՍՍ 28-ի փոփոխությունները (հրապարակվել են 2014թ. դեկտեմբերին, ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Ստանդարտը փոփոխվել է հստակեցնելու, որ ներդրումային ընկերությունը պարտավոր է չափել իրական արժեքով շահույթի կամ վճասի միջոցով բոլոր իր դրստր ձեռնարկությունները, որոնք հանդիսանում են ներդրումային ընկերությունները: Բացի այդ, համապարփակ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումից ազատելը, եթե ընկերության վերջնական կամ որևէ միջանկյալ մայր ընկերություն պատրաստում է համապարփակ ֆինանսական հաշվետվություն, որը հասանելի է հանրային օգտագործման համար, փոփոխվել է հստակեցնելու, որ այդ ազատումը կիրառվում է անկախ նրանից, որ դրստր ձեռնարկությունները համախմբված են կամ չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վճասի միջոցով, համաձայն ՖՀՍՍ 10-ի վերջնական կամ մայր ընկերության որևէ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվության:

Զիրացված վճասի գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում - Փոփոխություն ՀՀՍՍ 12-ում (հրապարակվել է 2016թ. հունվարին և ուժի մեջ է 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսարվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Փոփոխությունը պարզաբանում է պարտքային գործիքներից առաջացած չիրացված վճասի գծով հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչման պահանջները: Կազմակերպությունը պետք է ճանաչի հետաձգված հարկային ակտիվ չիրացված վճասի գծով, որն առաջանում է պարտքային գործիքից ակնկալվող դրամական հոսքերը շուկայական տոկոսադրույթներով զեղչելիս, նույնիսկ եթե կազմակերպությունն ակնկալում է պահել դրանք մինչև մարման ժամկետ և մարման արդյունքում ոչ մի հարկ չի վճարվելու: Հետաձգված հարկային ակտիվում մարմնավորված տնտեսական օգուտները առաջանում են պարտքային գործիքը տիրապետողի ապագա օգուտներ (զեղչման ազդեցությունը չեզքացնելու արդյունքում) ունենալու հնարավորությունից, որոնց համար հարկ չի վճարում: Ներկայումս Բանկի դեկավարությունը գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բացահայտման նախաձեռնություն - Փոփոխություն ՀՀՍՍ 7-ում (հրապարակվել է 2016թ. հունվարի 29-ին և ուժի մեջ է 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսարվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Փոփոխված ՀՀՍՍ 7-ը պահանջելու է ֆինանսական գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների շարժի համաձայնեցում: Ներկայումս Բանկի դեկավարությունը գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Եթե այլ կերպ նշված չէ, ակնկալվում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանումները որևէ էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,354,471	15,841,974
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,511,980	3,443,696
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվորյուններ	450,903	563,913
Շահույրի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	55,043	36,827
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,565	55,673
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	20,413,962	19,942,083
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,000,260	3,838,993
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,292,350	1,153,860
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	968,245	102,414
Ընդամենը տոկոսային ծախս	6,260,855	5,095,267

2015թ. տոկոսային եկամտի տարբեր հոդվածների կազմում ներառված է արժեգրկված ֆինանսական ակտիվների գծով հաշվեգրված 528,546 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 435,389 հազար դրամ):

5 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Վարկավորման գործառնություններ		
Ակրեդիտիվներ և երաշխիքներ	1,689,970	707,533
Դրամային փոխանցումներ	625,206	496,007
Վարկային քարտեր	502,035	610,001
Հաշիվների սպասարկում	382,510	478,129
Ավտոմատ գանձման մեքենաների ծառայություններ	219,728	240,084
Ավագութական գործակալություն	37,938	47,197
Այլ	18,486	17,398
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	3,576,656	2,686,738

Վարկավորման գործառնություններից եկամուտները հիմնականում իրենցից ներկայացնում են Լոնդոնի Եյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի-ի կողմից Հայաստանում կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացված կոմիսիոն եկամտի գումարները:

Վարկային քարտերից եկամուտները հիմնականում իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերի բողարկման և վարկային քարտերի սպասարկման համար ստացված կոմիսիոն եկամտի գումարները:

6 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Քարտերով իրականացվող գործառնությունների վճարներ	307,291	278,518
Վարկեր և փոխառություններ	156,637	131,618
Հաշվարկային գործարքներ	88,915	122,419
Այլ	21,212	13,867
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	574,055	546,422

7 Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Պարտքային ֆինանսական գործիքներ	(2,993)	(54,279)
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր	596,526	1,260,390
Ընդամենը զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	593,533	1,206,111

8 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Արտարժույթի փոխարկման գործարքներից եկամուտ	2,072,392	1,772,880
Զուտ վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(357,367)	(1,132,682)
Ընդամենը զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	1,715,025	640,198

9 Արժեգրկումից կորուստներ

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր (Ծնըգ. 17)	3,012,327	2,529,580
Ընդամենը արժեգրկումից կորուստներ	3,012,327	2,529,580

10 Աշխատակազմի գծով ծախսեր

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների հատուցումներ	3,821,264	3,776,596
Ընդամենը աշխատակազմի գծով ծախսեր	3,821,264	3,776,596

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Էջ-Էս-Բի-Սի Խմբի SS աջակցման ծախսեր և այլ վճարներ	1,955,860	1,447,779
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	984,251	894,511
Հիմնական միջոցների վարձակալություն	555,043	538,570
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	108,345	147,975
Ապահովագրություն	106,882	90,982
Գովազդ և շուկայավարում	87,365	121,123
SS-ին վերաբերող ծախսեր	80,654	69,627
Անվտանգության ծառայություն	79,856	72,634
Կոմոնալ ծառայություններ	77,153	75,635
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	70,977	66,608
Մասնագիտական ծառայություններ	68,051	67,875
Գործուղման և ներկայացուցական ծախսեր	50,829	49,777
Քարեգործություն և հովանավորություն	45,002	37,666
Գրասենյակային ծախսեր	34,252	36,232
Արտաքույրի տեղափոխման ծախսեր	29,040	31,012
Այլ	207,018	159,222
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	4,540,578	3,907,228

12 Չափութահարկի գծով ծախս

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	300,000	2,066,000
Նախորդ տարիներում ընթացիկ հարկի գծով ծախսի ավելի հաշվարկված գումար	(167,785)	(113,897)
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	1,593,092	26,453
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,725,307	1,978,556

2015թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2014թ.-ին՝ 20%):

Գործող հարկային դրույքի համադրում.

	2015թ. հազ. դրամ	%	2014թ. հազ. դրամ	%
Չափոյթ նախքան շահութահարկով հարկումը	8,141,370		8,544,005	
Շահութահարկի հաշվարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	1,628,274	20.0	1,708,801	20.0
Զնվագեցվող ծախսեր	264,818	3.3	383,652	4.5
Նախորդ տարիներում շահութահարկի ավելի հաշվարկված գումար	(167,785)	(2.1)	(113,897)	(1.3)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,725,307	21.2	1,978,556	23.2

12 Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվորթյունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	Շահույթում կամ վճարում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	55,035	(15,562)	-	39,473
Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	189,343	(148,295)	-	41,048
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	49,542	-	(144,408)	(94,866)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվորթյուններ	9,495	8,187	-	17,682
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,037,614	1,661,039	-	2,698,653
Հիմնական միջոցներ	(148,530)	38,654	58,443	(51,433)
Այլ ակտիվներ	27,254	(12,785)	-	14,469
Այլ պարտավորություններ	(397,305)	61,854	-	(335,451)
Ընդամենը շարժ	822,448	1,593,092	(85,965)	2,329,575

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2014թ.	Շահույթում կամ վճարում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,513	8,522	-	55,035
Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	33,667	155,676	-	189,343
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	271,973	-	(222,431)	49,542
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվորթյուններ	3,921	5,574	-	9,495
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,172,773	(135,159)	-	1,037,614
Հիմնական միջոցներ	(121,195)	(27,335)	-	(51,433)
Այլ ակտիվներ	27,327	(73)	-	27,254
Այլ պարտավորություններ	(416,553)	19,248	-	(335,451)
Ընդամենը շարժ	1,018,426	26,453	(222,431)	822,448

12 Ծահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)

(ը) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Սսորե ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2015թ.			2014թ.		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով (ծախս)/ փոխառուցում	Գումարը հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով փոխառուցում	Գումարը հետո
Խազ. դրամ						
Հողի և շենքերի վերագննահատում	292,215	(58,443)	233,772	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(764,702)	152,940	(611,762)	(1,112,156)	222,431	(889,725)
Ծահույթ կամ վճաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	42,662	(8,532)	34,130	-	-	-
Այլ համապարփակ						
Ֆինանսական արդյունք	(429,825)	85,965	(343,860)	(1,112,156)	222,431	(889,725)

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	5,297,837	6,943,712
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում (առանց վարկային քարտերով գործառնությունների համար դիպոնացված միջոցի)	47,322,497	37,471,347
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- AA- վարկանիշով	18,283,925	26,135,109
- A- ից A+ վարկանիշով	128,536	278,595
- BB- վարկանիշով	2,245	-
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	18,414,706	26,413,704
Դրամական միջոցների համարժեքներ		
Օվերնայր տեղաբաշխումներ դրամական շուկայում		
- AA- վարկանիշով	1,321,475	1,097,952
Ընդամենը դրամական միջոցների համարժեքներ	1,321,475	1,097,952
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	72,356,515	71,926,715
ՀՀ ԿԲ-ում վարկային քարտերով գործառնությունների համար դիպոնացված միջոց	930,000	1,700,000
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	73,286,515	73,626,715

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Վերը նշված վարկանիշները Standard & Poor's վարկանշային գործակառության վարկանիշներն են:

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Նոստրո հաշիվները ներառում են պարտադիր նվազագույն պահուածը, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն՝ ներգրավված միջոցների 2%-ից 20%-ի չափով՝ կախված տեսակից: Այս ավանդների ելքագրումը սահմանափակված չէ, սակայն նվազագույն մնացորդը չպահպանելու դեպքում Բանկի նկատմամբ կարող են կիրառվել տուգանքներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացի ՀՀ ԿԲ-ում պահպող մնացորդներից, Բանկն ուներ Էջ-Էս-Բի-Սի Խմբի բանկերից մեկում տեղաբաշխված միջոցներ՝ (2014թ.-ին՝ մեկ բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում էին սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 16,374,837 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 22,884,003 հազար դրամ):

14 Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահպող		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական գնաճապետական պարտատոմսեր		
- B+ վարկանիշով	671,693	461,065
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր		
- AA- վարկանիշով	248,092	1,102,798
Ընդամենը շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները	919,785	1,563,863

Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են առևտրական նպատակներով պահպող ֆինանսական գործիքները:

Բանկի ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են Standard & Poor's վարկանշային գործակալության վարկանիշներով: Այն դեպքում, եթե Standard & Poor's վարկանշային գործակալության վարկանիշները առկա չեն, կիրառվել են Fitch IBCA's վարկանշային գործակալության վարկանիշները՝ օգտագործելով Bloomberg տեղեկատվական համակարգի վարկանիշների համադրման աղյուսակը:

Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներն ժամկետանց չեն:

14 Շահույթի կամ վճասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում, հիմնական արտարժույթների կտրվածքով, ներկայացված են արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրերի գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ՝ ներառյալ պայմանագրային փոխարժեքը և մինչև մարտի մնացած ժամկետը։ Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրույթամբ գործող փոխարժեքներով։ Այս դեռևս չկատարված պայմանագրերի գծով չիրացված օգուտը և վճարը, կատարման ենթակա սակայն դեռևս չկատարված պայմանագրերի գծով ստացվելիք և վճարվելիք գումարների հետ մեկտեղ, ճանաչվել են շահույթում կամ վճառում և շահույթի կամ վճասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կազմում՝ ըստ կիրառելիության։

	Անվանական գումար		Միջին կշռված պայմանագրային փոխարժեքներ	
	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դրամի առք դրամի վաճառք				
Սինչև 3 ամիս	1,852,372	2,328,111	480	464.7
3-ից 12 ամիս	3,728,243	4,314,345	474	397.1
ԱՄՆ դրամի առք Եվրոյի վաճառք				
Սինչև 3 ամիս	8,609,383	-	1.1	-
ԱՄՆ դրամի առք Ավստրալիական դրամի վաճառք				
Սինչև 3 ամիս	31,389	-	1.4	-
Դրամի առք ԱՄՆ դրամի վաճառք				
Սինչև 3 ամիս	1,100,000	1,044,940	484.3	548.8

15 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Քանի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր		
- B+ վարկանիշով	12,567,002	18,116,327
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններ		
- AAA վարկանիշով	366,341	1,404,695
Այլ կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Առանց վարկանիշ	671,102	1,182,362
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	13,604,445	20,703,384
Քաժնային գործիքներ – Զգնանշվող		
Ա.Ք.Ա. վարկային բյուրո	19,140	19,140
Արմենիան Քարտ	12,143	12,143
SWIFT	773	845
Ընդամենը բաժնային գործիքներ – Զգնանշվող	32,056	32,128
Ընդամենը Քանի կողմից պահվող վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13,636,501	20,735,512
Վաճառքի և հետզննան պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր	-	12,338,544
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	12,338,544

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Քանի ֆինանսական ակտիվները դասավարգված են Standard & Poor's վարկանշային գործակալության վարկանիշներով: Այն դեպքում, եթե Standard & Poor's վարկանշային գործակալության վարկանիշները առկա չեն, կիրառվել են Fitch IBCA's վարկանշային գործակալության վարկանիշները՝ օգտագործելով Bloomberg տեղեկատվական համակարգի վարկանիշների համարման աղյուսակը:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չվարկանշված կորպորատիվ պարտատոմսերն իրենցից ներկայացնում են տեղական ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից բողարկված կորպորատիվ պարտատոմսերը:

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեքները ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող են տրամադրել վկայություններ դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Բացի այդ, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մերոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում է իրական արժեքների լայն տիրույթ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի հետ կապված անորոշությամբ:

16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Հայկական բանկեր	8,808,806	4,730,678
ԱԱ- վարկանիշով	31,985	25,687
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,840,791	4,756,365

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվություններն արժեգրկված կամ ժամկետանց չեն: Վերը նշված վարկանիշները Standard & Poor's վարկանշային գործակալության վարկանիշներն են:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը միջոցներու ուներ տրամադրված մեկ բանկի, որոնց մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 4,730,678 հազար դրամ: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման մնացորդներ չկան:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղական բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները մարվել են մինչև 2016թ. հունվարի 31-ը:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	62,607,834	84,491,189
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	77,410,084	69,461,692
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	140,017,918	153,952,881
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոքերային վարկեր	16,811,261	15,150,270
Վարկային քարտեր	2,601,981	2,738,197
Կառուցման վարկեր	641,714	1,044,418
Ավտոմեքենայի վարկեր	586,045	834,074
Սպառողական վարկեր	2,999,824	2,013,792
Անհատներին տրված այլ վարկեր	2,846,392	3,450,863
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	26,487,217	25,231,614
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	166,505,135	179,184,495
Արժեգրկման գծով պահուստ	(5,298,775)	(3,198,037)
Հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	161,206,360	175,986,458

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Վարկեր իրավաբանական անձանց հազ. դրամ	Վարկեր անհատներին հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	3,125,760	72,277	3,198,037
Չուտ ծախս	2,921,953	90,374	3,012,327
Չուտ դուրսգրումներ	(174,843)	(85,378)	(260,221)
Արժեզրկված վարկերի գեղչի հակադարձում	(703,880)	-	(703,880)
Արտաքինային փոխարկման ազդեցությունը	52,625	(113)	52,512
Մնացորդը տարեվերջին	5,221,615	77,160	5,298,775

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Վարկեր իրավաբանական անձանց հազ. դրամ	Վարկեր անհատներին հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	596,309	251,626	847,935
Չուտ ծախս	2,366,974	162,606	2,529,580
Չուտ դուրսգրումներ	-	(342,551)	(342,551)
Արտաքինային փոխարկման ազդեցությունը	162,477	596	163,073
Մնացորդը տարեվերջին	3,125,760	72,277	3,198,037

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	54,248,617	(300,828)	53,947,789	0.6
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,602,011	(5,004)	4,597,007	0.1
- 90-179 օր ժամկետանց	3,021,454	(16,011)	3,005,443	0.5
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	7,623,465	(21,015)	7,602,450	0.3
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	735,752	(48,097)	687,655	6.5
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	735,752	(48,097)	687,655	6.5
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	62,607,834	(369,940)	62,237,894	0.6
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	48,684,154	(263,653)	48,420,501	0.5
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,326,264	(2,529)	2,323,735	0.1
- 30-89 օր ժամկետանց	1,905,720	(2,072)	1,903,648	0.1
- 90-179 օր ժամկետանց	5,702,796	(9,174)	5,693,622	0.2
- 180-359 օր ժամկետանց	1,941,257	(10,500)	1,930,757	0.5
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	11,876,037	(24,275)	11,851,762	0.2
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր				
- 90-179 օր ժամկետանց	2,098,819	(421,567)	1,677,252	20.1
- 180-359 օր ժամկետանց	998,281	(334,596)	663,685	33.5
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	13,752,793	(3,807,584)	9,945,209	27.7
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	16,849,893	(4,563,747)	12,286,146	27.1
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	77,410,084	(4,851,675)	72,558,409	6.3
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	140,017,918	(5,221,615)	134,796,303	3.7

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Անհատներին տրված վարկեր				
Հիփոքերային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	15,861,527	(21,410)	15,840,117	0.1
- մինչև 30 օր ժամկետանց	189,808	(204)	189,604	0.1
- 30-89 օր ժամկետանց	163,048	(176)	162,872	0.1
- 90-179 օր ժամկետանց	14,195	(15)	14,180	0.1
- 180-359 օր ժամկետանց	250,159	(271)	249,888	0.1
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	332,524	(6,932)	325,592	2.1
Ընդամենը հիփոքերային վարկեր	16,811,261	(29,008)	16,782,253	0.2
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	2,572,935	(23,311)	2,549,624	0.9
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,168	(128)	14,040	0.9
- 30-89 օր ժամկետանց	7,806	(71)	7,735	0.9
- 90-179 օր ժամկետանց	7,072	(64)	7,008	0.9
Ընդամենը վարկային քարտեր	2,601,981	(23,574)	2,578,407	0.9
Կառուցման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	590,586	(1,732)	588,854	0.3
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,042	(4)	2,038	0.2
- 30-89 օր ժամկետանց	2,627	(6)	2,621	0.2
- 180-359 օր ժամկետանց	1,169	(2)	1,167	0.2
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	45,290	(96)	45,194	0.2
Ընդամենը կառուցման վարկեր	641,714	(1,840)	639,874	0.3
Ավտոմեքենայի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	564,123	(9,708)	554,415	1.7
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,619	(114)	6,505	1.7
- 30-89 օր ժամկետանց	2,287	(39)	2,248	1.7
- 180-359 օր ժամկետանց	1,650	(28)	1,622	1.7
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	11,366	(4,492)	6,874	39.5
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	586,045	(14,381)	571,664	2.5
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,937,062	(2,015)	2,935,047	0.1
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,098	(3)	4,095	0.1
- 30-89 օր ժամկետանց	5,413	(4)	5,409	0.1
- 90-179 օր ժամկետանց	7,270	(5)	7,265	0.1
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	45,981	(32)	45,949	0.1
Ընդամենը սպառողական վարկեր	2,999,824	(2,059)	2,997,765	0.1
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,775,356	(6,189)	2,769,167	0.2
- մինչև 30 օր ժամկետանց	12,330	(26)	12,304	0.2
- 30-89 օր ժամկետանց	11,200	(24)	11,176	0.2
- 90-179 օր ժամկետանց	47,506	(59)	47,447	0.1
Ընդամենը անհատներին տրված այլ վարկեր	2,846,392	(6,298)	2,840,094	0.2
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	26,487,217	(77,160)	26,410,057	0.3
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	166,505,135	(5,298,775)	161,206,360	3.2

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր	Արժեգորկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեգորկման պահուստ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին Արժեգորկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	83,114,872	(258,895)	82,855,977	0.3
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեգորկված վարկեր				
- 30-89 օր ժամկետանց	372,964	(1,175)	371,789	0.3
- 90-179 օր ժամկետանց	523,243	(1,649)	521,594	0.3
- 180-359 օր ժամկետանց	334,355	(1,054)	333,301	0.3
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեգորկված վարկեր	1,230,562	(3,878)	1,226,684	0.3
Ժամկետանց և արժեգորկված վարկեր				
- 90-179 օր ժամկետանց	113,444	(358)	113,086	0.3
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	32,311	(102)	32,209	0.3
Ընդամենը ժամկետանց և արժեգորկված վարկեր	145,755	(460)	145,295	0.3
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	84,491,189	(263,233)	84,227,956	0.3
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեգորկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	53,079,673	(163,739)	52,915,934	0.3
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեգորկված վարկեր				
- 30-89 օր ժամկետանց	139,305	(439)	138,866	0.3
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեգորկված վարկեր	139,305	(439)	138,866	0.3
Ժամկետանց և արժեգորկված վարկեր				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	94,994	(299)	94,695	0.3
- 180-359 օր ժամկետանց	5,060,736	(451,295)	4,609,441	8.9
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	11,086,984	(2,246,755)	8,840,229	20.3
Ընդամենը ժամկետանց և արժեգորկված վարկեր	16,242,714	(2,698,349)	13,544,365	16.6
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	69,461,692	(2,862,527)	66,599,165	4.1
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	153,952,881	(3,125,760)	150,827,121	2.0

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

	Համախառն վարկեր	Արժեգրկման պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեգրկման պահուստ	
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%	
Անհատներին տրված վարկեր					
Հիփոքեքային վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	14,412,734	(5,865)	14,406,869		-
- մինչև 30 օր ժամկետանց	50,664	(21)	50,643		-
- 30-89 օր ժամկետանց	107,112	(44)	107,068		-
- 90-179 օր ժամկետանց	100,591	(3,354)	97,237	3.3	
- 180-359 օր ժամկետանց	158,863	(64)	158,799		-
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	320,306	(17,777)	302,529	5.6	
Ընդամենը հիփոքեքային վարկեր	15,150,270	(27,125)	15,123,145		0.2
Վարկային քարտեր					
- ոչ ժամկետանց	2,691,784	(12,519)	2,679,265		0.5
- մինչև 30 օր ժամկետանց	16,949	(79)	16,870		0.5
- 30-89 օր ժամկետանց	18,029	(84)	17,945		0.5
- 90-179 օր ժամկետանց	11,435	(53)	11,382		0.5
Ընդամենը վարկային քարտեր	2,738,197	(12,735)	2,725,462		0.5
Կառուցման վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	934,699	(672)	934,027		0.1
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,451	(15)	21,436		0.1
- 30-89 օր ժամկետանց	25,582	(18)	25,564		0.1
- 180-359 օր ժամկետանց	13,556	(10)	13,546		0.1
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	49,130	(3,942)	45,188		8.0
Ընդամենը կառուցման վարկեր	1,044,418	(4,657)	1,039,761		0.4
Ավտոմեքենայի վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	808,828	(4,280)	804,548		0.5
- մինչև 30 օր ժամկետանց	531	(3)	528		0.6
- 30-89 օր ժամկետանց	3,476	(18)	3,458		0.5
- 90-179 օր ժամկետանց	2,689	(581)	2,108		21.6
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	18,550	(13,266)	5,284		71.5
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	834,074	(18,148)	815,926		2.2
Սպառողական վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	1,999,261	(3,585)	1,995,676		0.2
- մինչև 30 օր ժամկետանց	7,428	(13)	7,415		0.2
- 30-89 օր ժամկետանց	2,697	(5)	2,692		0.2
- 90-179 օր ժամկետանց	392	(1)	391		0.3
- 180-359 օր ժամկետանց	4,014	(7)	4,007		0.2
Ընդամենը սպառողական վարկեր	2,013,792	(3,611)	2,010,181		0.2
Անհատներին տրված այլ վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	3,402,056	(2,444)	3,399,612		0.1
- 30-89 օր ժամկետանց	1,834	(1)	1,833		0.1
- 90-179 օր ժամկետանց	45,981	(3,555)	42,426		7.7
- 180-359 օր ժամկետանց	992	(1)	991		0.1
Ընդամենը անհատներին տրված այլ վարկեր	3,450,863	(6,001)	3,444,862		0.2
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	25,231,614	(72,277)	25,159,337		0.3
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	179,184,495	(3,198,037)	175,986,458		1.8

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Բոլոր ոչ ժամկետանց վարկերը ունեն միևնույն վարկային վարկանիշը՝ համաձայն Բանկի ներքին քաղաքականությունների, և չեն դրսեռթել վարկանշի նվազման նշաններ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- (թ) **Վարկերի արժեգրկման գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները**

(i) **Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր**

Վարկերի արժեգրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեգրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեգրկման անկողմնակալ վկայություն:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեգրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- Վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները;
- Վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատրարացումը;
- Տնտեսական միջավայրի էական վատրարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեգրկման գծով պահուածը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեգրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության (ներառյալ գրավի գնահատված իրացման արժեքը, եթե Բանկը որոշի, որ վարկառուի գործարար գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերը բավարար չեն վարկը մարելու համար) և արժեգրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեգրկման պահուածը որոշելիս՝ դեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Նախորդ տարիների վնասի դրույքը, որը կազմում է 0.92% առևտրային բանկային պորտֆելի համար և 0%՝ միջազգային բանկային պորտֆելի համար, որոշվել է նախորդ 60 ամիսների ընթացքում վարկերի գծով կրած վնասների հիման վրա:
- Ամբողջ պորտֆելի համար կորստի առաջացման և այդ կորստի բացահայտման միջև ընկած ժամանակահատվածը կազմում է 5 ամիս:
- Գրավադրված ակտիվների վաճառքի դեպքում կիրառվում է մինչև 30% գեղ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով: Զեղչը հաշվարկվում է մի շաբթ ենթադրությունների հիման վրա՝ ներառելով, սակայն չահմանափակվելով, գույքի տեսակով, իրացվելիությամբ և գտնվելու վայրով:
- Արժեգրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12-ից 24 ամսով:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեգրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը նվազի մեկ տոկոսով, ապա իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեգրկման գծով պահուստի գումարը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազի 1,347,963 հազար դրամով (2014թ.-ին՝ 1,508,271 հազար դրամով):

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեգրկումը գնահատելիս՝ Բանկը կիրառում է նախորդ տարիների վնասի դրույքի մերողը գրավով չափահովված բոլոր վարկերի և նինչև 90 օր ժամկետանց գրավով ապահովված վարկերի համար, գեղշված դրամական միջոցների հոսքերի մերողը կիրառվում է ավելի քան 90 օր ժամկետանց գրավով ապահովված վարկերի համար: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անհատներին տրված վարկերի գծով արժեգրկումից կորուստները որոշելիս՝ դեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ննիքադրություններով:

- Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկերի գծով նախորդ տարիների տարեկան վնասի դրույքը կազմում է 0.31%, 1.9%՝ ավտոմեքենայի վարկերի, 0.24%՝ սպառողական վարկերի և 1%՝ վարկային քարտերի համար: Այս դրույքները որոշվել են նախորդ 60 ամիսների ընթացքում կրած վնասի տվյալների հիման վրա:
- Արժեգրկումից կորստի առաջացման և այդ կորստի բացահայտման միջև ընկած ժամանակահատվածը կազմում է 3 ամիս հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկերի համար, 6 ամիս՝ ավտոմեքենայի վարկերի և 6 ամիս՝ գրավով չափահովված վարկերի համար:
- Զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մերողը կիրառելիս՝ ակնկալվում է, որ գրավադրված ակտիվի վաճառքից դրամական միջոցները կստացվեն 12 ամսվա ընթացքում՝ գրավի բռնագանձման մասին որոշումը կայացնելուց հետո: Գնահատման գործակալության կողմից տրամադրված գույքի իրացման արժեքների առկայության դեպքում գեղշման համար օգտագործվում են այդ արժեքները, մյուս դեպքերում օգտագործվում է մեկ քառակուսի մետրի համար սահմանված միջին շուկայական գինը՝ շուկայական արժեքից նվազեցնելով 20%:
- Ավելի քան 180 օր ժամկետանց գրավով չափահովված վարկերը դիտարկվում են որպես վնաս:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեգրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը նվազի երեք տոկոսով, ապա անհատներին տրված վարկերի արժեգրկման գծով պահուստի գումարը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազի 792,302 հազար դրամով (2014թ.-ին՝ 754,780 հազար դրամով):

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(գ) Գրավի և ապահովության այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների իրական արժեքի վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների՝ արժեզրկման գծով պահուստի նվազեցումից հետո.

31 դեկտեմբերի 2015թ.	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Ժամանակաշրջանում ժամանակաշրջանում գնահատված գրավի իրական արժեք
հազ. դրամ		
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր		
Վարկառուի հաշվարկային հաշիվ	4,568,506	-
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	17,249	17,249
ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական պարտատոմսեր	3,328,752	3,328,752
Անշարժ գույք	86,487,489	86,487,489
Փոխադրամիջոցներ	284,990	284,990
Սարքավորումներ	2,065,393	2,065,393
Պաշարներ	2,046,317	2,046,317
Այլ գրավ	183,812	183,812
Պետական երաշխիքներ	907,413	907,413
Կորպորատիվ երաշխիքներ (առանց վարկանիշի)	367,199	367,199
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի - անձնական երաշխիքներ	2,111,170	-
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	102,368,290	95,688,614
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	16,783,139	16,783,139
Սարքավորումներ	2,671,073	2,671,073
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	19,454,212	19,454,212
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	12,894,756	12,894,756
Սարքավորումներ	27,500	27,500
Պաշարներ	51,545	51,545
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	12,973,801	12,973,801
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	134,796,303	128,116,627

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

31 դեկտեմբերի 2014թ.	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Հաշվետուություններին ժամանակաշրջանում գնահատված գրավի իրական արժեք
Խազ. դրամ		
Արժեգորկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր		
Վարկառուի հաշվարկային հաշիվ	2,795,024	-
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	3,629	3,629
ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական պարտառումներ	2,091,556	2,091,556
Անշարժ գույք	121,544,185	121,544,185
Փոխադրամիջոցներ	436,839	436,839
Սարքավորումներ	2,313,767	2,313,767
Պաշարներ	2,351,673	2,351,673
Այլ գրավ	1,116,087	1,116,087
Պետական երաշխիքներ	1,022,535	1,022,535
Կորպորատիվ երաշխիքներ (առանց վարկանիշի)	1,233,720	1,233,720
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի	862,896	-
Ընդամենը արժեգորկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	135,771,911	132,113,991
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեգորկված վարկեր		
Անշարժ գույք	993,761	993,761
Պաշարներ	371,789	371,789
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեգորկված վարկեր	1,365,550	1,365,550
Ժամկետանց և արժեգորկված վարկեր		
Անշարժ գույք	13,682,657	13,682,657
Փոխադրամիջոցներ	7,003	7,003
Ընդամենը ժամկետանց և արժեգորկված վարկեր	13,689,660	13,689,660
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	150,827,121	147,169,201

Վերը ներկայացված աղյուսակները բացառում են լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը: Սի բանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեգորկման գնահատմանը:

Վարկառուի հաշվարկային հաշիվներով ապահովված վարկերը Բանկում ունեն նաև այլ գրավներ:

Բանկը չի կարող արժանահավատորեն գնահատել անձնական երաշխիքների իրական արժեքը:

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Հիփորեքային, կառուցման և անհատներին տրված այլ վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփորեքային և կառուցման վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին հիփորեքային և կառուցման վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Ավելի քան 90 օր ժամկետանց հիփորեքային և կառուցման վարկերի համար Բանկը ձեռքբերված գրավի գնահատված արժեքը վերանայում է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ համեմատելով այն ընթացիկ արժեքի հետ՝ հաշվի առնելով գույքի արժեքների մոտավոր փոփոխությունները։ Գրավով ապահովված խոշոր վարկերի համար Բանկն իրականացնում է նաև գրավի հատուկ առանձին գնահատում յուրաքանչյուր հաշվետվու ամսաթվի դրությամբ։

Վարկային քարտերը գրավով ապահովված չեն։

Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները։ Բանկի քաղաքականության՝ համաձայն՝ ավտոմեքենաների վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ։

Սպառողական վարկերն իրենցից ներկայացնում են գրավով շապահովված անհատական վարկեր։

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեություն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում։

	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտուր	32,087,760	38,104,411
Շինարարություն	7,983,560	19,981,282
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	29,581,779	31,572,849
Սպասարկման ոլորտ	33,273,605	26,499,901
Էներգետիկայի ոլորտ	10,316,441	9,358,077
Արդյունաբերություն	11,177,583	15,160,028
Գյուղատնտեսություն	2,829,786	4,512,798
Ֆինանսական ոլորտ	3,329,278	2,617,960
Քիմիական արդյունաբերություն	204,716	62,041
Այլ	9,233,411	6,083,534
Անհատներին տրված վարկեր	26,487,216	25,231,614
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր (համախառն)	166,505,135	179,184,495
Արժեգրկման գծով պահուստ	(5,298,775)	(3,198,037)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր (գուտ)	161,206,360	175,986,458

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2014թ.-ին՝ յոթ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը։ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 16,728,269 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 39,858,526 հազար դրամ)։

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Հող և շենքեր	Վարձակալված գույքի բարեկավումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Համակարգչ. սարքավորում.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ							
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	1,876,253	2,977,513	166,578	1,611,624	3,120,903	1,368,601	11,121,472
Ավելացումներ Օտարումներ/ դուրսգրումներ Վերագնահատում	21,400 - (399,252)	9,647 (7,236) -	14,729 (22,561) -	48,430 (27,423) -	540,645 (78,348) -	28,845 (3,951) -	663,696 (139,519) (399,252)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	1,498,401	2,979,924	158,746	1,632,631	3,583,200	1,393,495	11,246,397
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	(693,290)	(2,298,489)	(121,456)	(1,301,170)	(1,657,355)	(1,184,165)	(7,255,925)
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս Օտարումներ/ դուրսգրումներ Վերագնահատում	(68,880) - 762,170	(229,251) 6,299 -	(14,107) 19,846 -	(144,056) 27,423 -	(460,573) 78,348 -	(67,384) 3,951 -	(984,251) 135,867 762,170
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	(2,521,441)	(115,717)	(1,417,803)	(2,039,580)	(1,247,598)	(7,342,139)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	1,498,401	458,483	43,029	214,828	1,543,620	145,897	3,904,258
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2014թ.	1,868,356	2,968,553	127,213	1,449,449	2,687,559	1,328,375	10,429,505
Ավելացումներ Օտարումներ/ դուրսգրումներ	7,897 - -	8,960 - -	39,365 - -	175,203 (13,028) -	433,344 - -	47,258 (7,032) -	712,027 (20,060)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	1,876,253	2,977,513	166,578	1,611,624	3,120,903	1,368,601	11,121,472
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2014թ.	(625,786)	(2,074,615)	(112,516)	(1,160,734)	(1,282,306)	(1,125,409)	(6,381,366)
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(67,504) - -	(223,874) - -	(8,940) - -	(153,464) 13,028 -	(375,049) - -	(65,680) 6,924 -	(894,511) 19,952
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	(693,290)	(2,298,489)	(121,456)	(1,301,170)	(1,657,355)	(1,184,165)	(7,255,925)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	1,182,963	679,024	45,122	310,454	1,463,548	184,436	3,865,547

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)

Վերագնահատված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի իրական արժեքները վերագնահատվել են անկախ գնահատողի կողմից իրականացված անկախ գնահատման արդյունքների հիման վրա: Վերագնահատման արդյունքում ստացված հողի և շենքերի իրական արժեքներն էականորեն տարբերվում են դրանց հաշվեկշռային արժեքից: Վերագնահատման արդյունքները համապատասխանորեն արտացոլվել են ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հողի և շենքերի բնույթից և համադրելի շուկայական տվյալների բացակայությունից ելնելով՝ տարածքների իրական արժեքը որոշվել է եկամտի կապիտալացման մեթոդով, որի ժամանակ արժեքը հաշվարկվում է համանման գույքի համար շուկայում ակնկալվող վարձավճարներից մոտքերի և կապիտալացման գործակցի հիման վրա: Սույն մեթոդի օգտագործման ժամանակ գնահատված գույքի իրական արժեքը որոշվում է համանման գույքից ստացված եկամուտների կապիտալացման արդյունքում:

Իրական արժեքի գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունները վերաբերում են հնարավոր շուկայական վարձակալության և համապատասխան զեղչման արժեքներին /տարիքներին/: Այս գնահատումները պարբերաբար համեմատվում են փաստացի շուկայական եկամտաբերության տվյալների և Բանկի կողմից փաստացի կատարված գործարքների, ինչպես նաև շուկայում կատարված գործարքների հետ:

Սույն ենթադրություններում մնացած բոլոր փոփոխականները հաստատուն պահելու դեպքում ընդհանուր գնահատման վրա հնարավոր փոփոխությունների ազդեցության վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացված են ստորև.

- Կապիտալացման դրույքը ընդունվել էր 5%: Եթե սույն կապիտալացման տոկոսադրույքն աճեր / նվազեր 1%-ով, հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 255,241 հազար դրամ ավելի ցածր / 382,862 հազար դրամ ավելի բարձր/:
- Եթե վերագնահատման զեկույցի վարձույթի եկամուտը աճեր / նվազեր 10%-ով, հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 153,145 հազար դրամ ավելի ցածր / 153,145 հազար դրամ ավելի ցածր/:

Եթե վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 1,166,194 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 1,216,126 հազար դրամ):

19 Այլ ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	11,714,685	13,102,092
Այլ	584,511	347,407
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ		
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	12,299,196	13,449,499
Կանխավճարներ	138,562	242,564
Նյութեր և պաշարներ	50,148	44,045
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	188,710	286,609
Ընդամենը այլ ակտիվներ	12,487,906	13,736,108

Այլ ակտիվները ժամկետանց կամ արժեգործած չեն:

Չկան այնպիսի պայմանագրային կողմեր, որոնցից ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերը ներկայացնում են տեղական ընկերություններից դեբիտորական պարտքեր:

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Էջ-Էս-Բի-Սի Խմբի անդամներ		
Ֆինանսական կազմակերպություններ	33,648,748	37,018,952
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11,797,028	18,016,043
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		
45,445,776	55,034,995	

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում տեղաբաշխած միջոցներ ունի երեք բանկ (2014թ.-ին՝ չորս բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 37,027,993 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 44,611,938 հազար դրամ):

Բանկերից ստացված վարկերի կազմում ներառված են միջազգային և պետական ֆինանսական կազմակերպություններից և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերը, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջներին համապատասխանող վարկերի համար դիմող վարկառուներին ենթավարկավորելու համար: Նման պայմանագրերի պահանջները բավարարող վարկերը ներառում են փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին և էներգետիկայի ոլորտում գործող կազմակերպություններին տրամադրվող վարկերը:

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ		
- Անհատներ	43,378,569	47,820,858
- Իրավաբանական անձիք	35,886,526	37,395,542
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	64,094,850	65,916,716
- Իրավաբանական անձիք	17,052,305	24,136,921
Այլ	72,589	390,710
Ընդամենը հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	160,484,839	175,660,747

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում տեղաբաշխված հաճախորդների ավանդների մնացորդները կազմում են 1,602,685 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 2,012,268 հազար դրամ), որոնք ծառայում էին որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ հաճախորդ (2014թ.-ին՝ երկու հաճախորդ), որի միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 5,873,383 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 13,025,779 հազար դրամ):

22 Այլ պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	11,714,685	13,102,092
Հաշվեգրված ծախսեր	116,580	122,703
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող արտաքույրի առք ու վաճառքի ածանցյալ պայմանագրեր	25,169	128,805
Այլ	878,928	788,933
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	12,735,362	14,142,533
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Աշխատակիցների գծով հաշվեգրված ծախսեր	711,518	735,718
Հետաձգված եկամուտներ	609,743	702,640
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	52,612	53,886
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,373,873	1,492,244
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	14,109,235	15,634,777

23 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 609,400 սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազար դրամ արժեքով (2014թ.-ին՝ 609,400՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազար դրամ արժեքով):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժնները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժններ

Վճարման ենթակա շահաբաժնները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն շրաշխաված շահույթի չափով:

2015թ. ընթացքում շահաբաժններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել (2014թ.-ին շահաբաժններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել):

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ

ՈՒԽԱԿԵՐԻ կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Ծովայական ոխսկը, վարկային ոխսկը և իրացվելիության ոխսկն այն հիմնական ոխսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ և ԸՆԹԱԳՎԱՐԾԵՐ

ՈՒԽԱԿԵՐԻ կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ոխսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ոխսկերի համապատասխան սահմանաշափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ոխսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաշափերին: ՈՒԽԱԿԵՐԻ կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Խորհուրդը պատասխանատու է ոխսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ոխսկերի կառավարման և ոխսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ոխսկերը՝ թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով, կառավարվում ու վերահսկվում են Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի («ԱՊԿ») և ՈՒԽԱԿԵՐԻ կառավարման կոմիտեի («ՈԿ») կողմից:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(p) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության չափն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկանտարերության օպտիմալացումը:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաշափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույթների ժամկետայնության և արտարժույթի դիրքերի գծով, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում են:

Բանկի շուկայական ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը համապատասխանում է Էջ-Էս-Բի-Սի Խմբի ստանդարտներին:

(i) Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույթների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ տոկոսադրույթների անսպասելի փոփոխության դեպքում հանգեցնել վնասների:

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԼԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Տոկոսադրույթների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույթի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույթների փոփոխությունների մոնիթորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է հիմնական ֆինանսական գործիքների համար տոկոսադրույթների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2015թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,321,475	-	-	-	71,965,040	73,286,515
Ծահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	671,693	-	-	-	248,092	919,785
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	98,424	2,874,428	10,557,128	74,465	32,056	13,636,501
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվություններ	8,840,791	-	-	-	-	8,840,791
Հաճախորդներին տրված վարկեր	157,321,282	2,398,144	1,483,660	3,274	-	161,206,360
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	12,299,196	12,299,196
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	168,253,665	5,272,572	12,040,788	77,739	84,544,384	270,189,148
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	34,829,525	9,329,573	-	-	1,286,678	45,445,776
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	49,464,091	33,184,482	1,430,698	-	76,405,568	160,484,839
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	12,735,362	12,735,362
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	84,293,616	42,514,055	1,430,698	-	90,427,608	218,665,977
Տարբերություն	83,960,049	(37,241,483)	10,610,090	77,739	(5,883,224)	51,523,171

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԼԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Խազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Սուլուսակիր	Ոչ Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2014թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,097,952	-	-	-	72,528,763	73,626,715
Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	461,065	-	-	-	1,102,798	1,563,863
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	4,231,412	11,535,989	16,623,205	651,322	32,128	33,074,056
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,756,365	-	-	-	-	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	165,814,594	3,749,231	6,386,136	36,497	-	175,986,458
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	13,449,499	13,449,499
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	176,361,388	15,285,220	23,009,341	687,819	87,113,188	302,456,956
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19,961,945	19,661,600	14,488,994	-	922,456	55,034,995
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,013,151	-	-	-	-	12,013,151
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	53,614,278	39,886,810	3,751,005	-	78,408,654	175,660,747
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	14,142,533	14,142,533
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	85,589,374	59,548,410	18,239,999	-	93,473,643	256,851,426
Տարեկան	90,772,014	(44,263,190)	4,769,342	687,819	(6,360,455)	45,605,530

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԼԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Միջին տոկոսադրույթներ

Բանկը վերահսկում է իր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույթները։ Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույթները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ։ Արժեքների համար տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են շուկայական արժենշումների վրա հիմնված մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի եկամտաբերությունը։

	2015թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %			2014թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %		
	Դրամ	ԱՄՆ դրամ	Այլ արտաքինական դրամներ	Դրամ	ԱՄՆ դրամ	Այլ արտաքինական դրամներ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	2.0	-	-	1.1
Համույթի կամ վճասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	14.4	-	-	11.9	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	11.5	-	-	10.6	-	-
Քանակական տրված վարկեր և փոխատվություններ	9.6	6.3	-	-	6.0	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16.2	10.1	8.2	13.0	9.3	7.8
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9.3	2.7	-	7.6	2.4	-
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	20.0	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցավահանց ավանդներ	1.9	1.1	-	2.0	0.9	0.3
- Ժամկետային ավանդներ	10.4	4.1	0.9	8.9	3.9	0.6

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Տոկոսադրույթի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույթի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույթի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիթորինգով: Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխության (Վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության բոլոր կորերի գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2015թ. ու 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	2015թ.		2014թ.
	Հահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Մեփական կապիտալ հազ. դրամ	Հահույթ կամ վնաս հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	935,650	935,650	710,198
100 բկ գուգահեռ նվազում	(935,650)	(935,650)	(664,876)

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծություն՝ պայմանավորված շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով շափկող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2015թ. ու 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և 100 բկ եկամտաբերության կորերի գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2015թ.		2014թ.
	Հահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Մեփական կապիտալ հազ. դրամ	Հահույթ կամ վնաս հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(19,373)	(160,430)	(14,357)
100 բկ գուգահեռ նվազում	20,798	165,398	15,481

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկը ունի մի շաբթ արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխարարելություն ՖՀՍՍ պահանջների համաձայն:

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Ստորև բերվող այլուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Դրամ	ԱՄՆ դրամ	Եվրո	Այլ արտաքինույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,806,585	29,042,925	1,743,618	2,693,387	73,286,515
Հափոխի կամ վճախի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	919,785	-	-	-	919,785
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13,635,728	-	773	-	13,636,501
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	7,360,603	1,465,586	1,262	13,340	8,840,791
Հաճախորդներին տրված վարկեր	31,658,834	110,136,893	19,410,633	-	161,206,360
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	299,994	5,286,166	6,713,036	-	12,299,196
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	93,681,529	145,931,570	27,869,322	2,706,727	270,189,148
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,444,743	44,001,033	-	-	45,445,776
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	33,674,979	111,907,420	12,871,233	2,031,207	160,484,839
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	413,523	5,055,950	6,738,642	527,247	12,735,362
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	35,533,245	160,964,403	19,609,875	2,558,454	218,665,977
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	58,148,284	(15,032,833)	8,259,447	148,273	51,523,171
ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ նպատակով պահպան ածանցյալ գործիքների և արտաքինույթի առքու վաճառքի կանոնավոր սպայմանագրերի ազդեցությունը	(4,480,615)	13,121,387	(8,609,383)	(31,389)	-

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Դրամ	ԱՄՆ դրամ	Եվրո	Այլ արտաքինույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,466,816	26,727,747	2,527,463	2,904,689	73,626,715
Հափույթի կամ վճախի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,563,863	-	-	-	1,563,863
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	33,073,211	-	845	-	33,074,056
Քանկերին տրված վարկեր և փոխառվորյուններ	29	4,730,854	8,662	16,820	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	33,473,142	127,973,012	14,540,304	-	175,986,458
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	242,612	5,505,615	7,701,272	-	13,449,499
ԸՆԴՀԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
	109,819,673	164,937,228	24,778,546	2,921,509	302,456,956
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,153,740	50,862,300	-	18,955	55,034,995
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,013,151	-	-	-	12,013,151
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	40,805,596	115,018,902	17,271,046	2,565,203	175,660,747
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	658,594	5,495,536	7,762,273	226,130	14,142,533
ԸՆԴՀԱՄԵՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Զուտ դիրք առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	52,188,592	(6,439,510)	(254,773)	111,221	45,605,530
ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԳԱՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԱՌԱՋԵՐ					
Ուխակերի կառավարման նախառական պահվող ածանցյալ գործիքների և արտաքինյա առ ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազգեցությունը	(5,597,516)	5,597,516	-	-	-

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամի փոխարժեքի արժևորումը հետևյալ արտաքինյա նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վճառը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտաքինյա փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույթները, կմնան անփոփոխ:

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

	2015թ.		2014թ.	
	Ծահույթ կամ վճառ հազ. դրամ	Մեփական կապիտալ հազ. դրամ	Ծահույթ կամ վճառ հազ. դրամ	Մեփական կապիտալ հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	191,145	191,145	84,199	84,199
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	34,994	34,994	25,477	25,477

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցությունը նշված արտարժույթների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վճառ կրելու ռիսկն է, եթե փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար: Բանկի վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Բանկի վարկային քաղաքականությունը համապատասխանում է Էյ-Էս-Բի-Սի Խմբի ստանդարտներին:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է.

- վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձիք և անհատներ) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, բողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական մոնիթորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող վարկային մենեշերների կողմից՝ CARM (Վարկերի հաստատման և գնահատման համակարգ) համակարգի միջոցով: Այնուհետև, դիմումները փոխանցվում են Առևտրավարկային վարչության տնօրենին, ՈՒԽԱԿԵՐԻ կառավարման գծով գլխավոր տնօրենի կամ Գլխավոր գործադիր տնօրենի հաստատման՝ հաստատված սահմանաշափերի շրջանակներում: Նշված հաստատված սահմանաշափերից շեղումների դեպքում, վարկային դիմումները ներկայացվում են HSBC Bank PLC (HBEU) Wholesale Risk հաստատմանը: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների համակարգված վերլուծությունների վրա: Վարկային ծառայություններին վերաբերող բոլոր իրավաբանական պայմանագրերը պատրաստվում և փոփոխվում են CARM համակարգով հաստատված վարկային դիմումների հիման վրա:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Անհատական վարկերի բաժնի կողմից՝ Վարչության կողմից հաստատված ՄԲԾ դեպարտամենտի (RBWM) վարկավորման քաղաքականությամբ սահմանված չափանիշների հետ համապատասխանությունը ստուգելու միջոցով:

Բանկը վերահսկում է վարկային ռիսկի կենտրոնացումն ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և աշխարհագրական դիրքի: Վարկի յուրաքանչյուր տեսակի համար Բանկը սահմանում է ակտիվների առավելագույն մակարդակը, որը կանոնավոր հիմունքով վերահսկվում է:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռության արժեքներում և շճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	67,988,678	66,683,003
Շահույրի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	919,785	1,563,863
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ակտիվներ	13,604,445	33,041,928
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,840,791	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	161,206,360	175,986,458
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	12,299,196	13,449,499
Վարկավորման պարտավորվածություններ և երաշխիքներ	33,875,988	30,737,427
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	298,735,243	326,218,543

Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվություններն ապահովված են անշարժ գույքի գրավով, ակտիվների նկատմամբ այլ գրանցված գրավով և երաշխիքներով: Անշարժ գույք հանդիսացող գրավի ընթացիկ շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է Բանկի կողմից հաստատված անկախ գնահատող ընկերությունների կողմից, պաշարների և նմանատիպ միավորների արժեքը գնահատվում է հաշիվ-ապրանքագրերի արժեքների հիման վրա, և շուկայական գների բացասական շարժի դեպքում վարկառուից կարող է պահանջվել լրացուցիչ արժեքների գրավադրում:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, եթե արժեթղթերը պահպում են որպես հակադարձ հետզհման և արժեթղթերի փոխառության գործարքների մաս:

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Սուրեն բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՝ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քիրինգային պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեքորդերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեքորդերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում սուրեն ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեքորդերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեքորդերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պես է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում:

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորությունների տեսակներ	Հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ համախառն գումար	Հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորու- թյունների գուտ գումար	Չափանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Զուտ գումար
Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Հակադարձ վաճառքի և հետզննան պայմանագրեր (ներառված հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում)	3,325,889	-	3,325,889	(3,325,889)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,325,889	-	3,325,889	(3,325,889)	-	
Վաճառքի և հետզննան պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության/ համախառն գումար	Հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորու- թյունների գուտ գումար	Չափանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Զուտ գումար	
Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Հակադարձ վաճառքի և հետզննան պայմանագրեր (ներառված հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում)	2,085,646	-	2,085,646	(2,085,646)	-
Վաճառքի և հետզննան պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	12,338,544	-	12,338,544	(12,338,544)	-	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	14,424,190	-	14,424,190	(14,424,190)	-	
Վաճառքի և հետզննան պայմանագրեր	(12,013,151)	-	(12,013,151)	12,013,151	-	
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(12,013,151)	-	(12,013,151)	12,013,151	-	

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույթների համապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործունեածության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անդրդությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վճառ կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը մշակվել է Էջ-Էս-Բի-Սի Խմբի քաղաքականության և տեղական կանոնակարգերի համաձայն: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի և Խորհրդի կողմից:

Բանկը ճգնում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է հիմնական իրավաբանական անձ և անհատ հաճախորդների ավանդները, բողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտաքույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներփակում դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրության պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Երկարաժամկետ կամ կառուցվածքային իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկերի կառավարումը ԱՊԿԿ-ի պատասխանատվությունն է: Հաշվեկշռի կառավարումը հանդիսանում է ԱՊԿԿ-ի հիմնական գործառույթներից մեկը, որը նպատակ է հետապնդում խթանել շահութաբերությունը և բարձրացնել կապիտալի ու ֆինանսավորման աղբյուրների օգտագործման արդյունավետությունը՝ ռիսկով կշռված ակտիվների գծով եկամտաբերության բարելավման, ռիսկերի վերահսկման և դրանց շրջահայաց կառավարման շնորհիվ:

24 Ոխսկերի կառավարում (շարունակություն)

Կարճաժամկետ կամ գործառնական իրացվելիության ոխսկի կառավարումը Գ-անձապետարանի պատասխանատվությունն է: Գ-անձապետարանը պարտավոր է ձևավորել կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների բավարար պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ իրացվելի արժեքութերից, բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից և այլ միջբանկային գործիքներից: Բոլոր նշանակալի գործարքները, որոնք կարող են Բանկի իրացվելիության վրա ազդեցություն ունենալ, նախօրոք պետք է համաձայնեցվեն Գ-անձապետարանի հետ համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից:

Ստորև բերվող այլուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ու վարկավորման պարտավորվածությունների գծով չգեղշված դրամական միջոցների հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Այլուսակներում ներկայացված ներփոխքի և արտափոխքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չգեղշված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող է կատարման ներկայացվել: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ						
պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	13,665,190	665,564	9,410,763	23,149,770	-	46,891,287
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	90,736,180	11,738,644	44,914,890	15,470,877	1,372,039	164,232,630
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,960,911	589,502	7,045,398	3,139,551	-	12,735,362
Ընդամենը						
պարտավորություններ	106,362,281	12,993,710	61,371,051	41,760,198	1,372,039	223, 859,279
Վարկավորման						
պարտավորվածություններ						
և ակրենիտիվներ	30,331,947	-	-	-	-	30,331,947
Գործունեության երաշխիքներ	1,822,633	-	-	-	-	1,822,633
Ֆինանսական երաշխիքներ	1,402,966	-	-	-	-	1,402,966
Այլ պարտավորվածություններ	318,442	-	-	-	-	318,442

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԿԱռԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. դրամ	Ցախանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ						
պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,585,535	4,424,047	18,980,942	32,067,490	24,533	57,082,547
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,092,055	-	-	-	-	12,092,055
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	101,591,544	13,642,513	48,203,836	14,420,956	1,183,632	179,042,481
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,599,859	750,133	3,911,750	7,880,791	-	14,142,533
Ընդամենը						
պարտավորություններ	116,868,993	18,816,693	71,096,528	54,369,237	1,208,165	262,359,616
Վարկավորման						
պարտավորվածություններ						
և ակրենիսիվներ	27,280,547	-	-	-	-	27,280,547
Գործունեության						
երաշխիքներ	1,330,554	-	-	-	-	1,330,554
Ֆինանսական						
երաշխիքներ	1,953,461	-	-	-	-	1,953,461
Այլ						
պարտավորվածություններ	172,865	-	-	-	-	172,865

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները։ Այս ավանդները դասակարգված են ըստ մարման ժամկետների։ Ստորև ներկայացված են այս ավանդների գումարները՝ ըստ մարման ժամկետների։

- մինչև 1 ամիս՝ 6,491,542 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 6,480,539 հազար դրամ),
- 1-ից 3 ամիս՝ 9,466,932 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 11,153,153 հազար դրամ),
- 3-ից 12 ամիս՝ 33,010,457 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 35,170,673 հազար դրամ),
- 1-ից 5 տարի՝ 13,640,558 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 11,780,413 հազար դրամ),
- ավելի քան 5 տարի՝ 843,960 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 740,298 հազար դրամ)։

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԼԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորյունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեներ	73,286,515	-	-	-	-	-	-	73,286,515
Ծահույրի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	689,589	26,923	203,273	-	-	-	-	919,785
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	29,759	68,665	2,874,428	10,557,128	74,465	32,056	-	13,636,501
Բանկերին արված վարկեր և փոխառվորյուններ	8,840,791	-	-	-	-	-	-	8,840,791
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,252,124	10,345,024	38,385,063	78,311,269	9,939,062	-	15,973,818	161,206,360
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	1,123,661	-	-	-	-	1,123,661
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,904,258	-	3,904,258
Այլ ակտիվներ	1,583,426	601,440	7,072,127	3,176,799	-	54,114	-	12,487,906
Ընդամենը ակտիվներ	92,682,204	11,042,052	49,658,552	92,045,196	10,013,527	3,990,428	15,973,818	275,405,777
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,919,918	12,303,828	9,361,195	21,860,835	-	-	-	45,445,776
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և պահպաններ	90,712,126	11,668,531	43,500,400	13,752,118	851,664	-	-	160,484,839
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	2,329,575	-	2,329,575
Այլ պարտավորություններ	2,785,258	696,650	7,267,407	3,352,781	7,139	-	-	14,109,235
Ընդամենը պարտավորություններ	95,417,302	24,669,009	60,129,002	38,965,734	858,803	2,329,575	-	222,369,425
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	(2,735,098)	(13,626,957)	(10,470,450)	53,079,462	9,154,724	1,660,853	15,973,818	53,036,352

24 ՈՒԽԱԿԵՐԻ ԼԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՉԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորյունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեներ	73,626,715	-	-	-	-	-	-	73,626,715
Ծահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	694,161	94,076	775,626	-	-	-	-	1,563,863
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,531,194	1,700,218	11,535,989	16,623,205	651,322	32,128	-	33,074,056
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվորյուններ	4,756,365	-	-	-	-	-	-	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,865,661	15,099,106	49,430,699	85,761,473	9,521,345	-	9,308,174	175,986,458
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,865,547	-	3,865,547
Այլ ակտիվներ	963,851	780,786	3,980,272	7,961,804	-	49,395	-	13,736,108
Ընդամենը ակտիվներ	89,437,947	17,674,186	65,722,586	110,346,482	10,172,667	3,947,070	9,308,174	306,609,112
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,584,766	4,408,562	18,588,034	30,436,678	16,955	-	-	55,034,995
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,013,151	-	-	-	-	-	-	12,013,151
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	101,557,543	13,572,543	46,779,013	12,999,437	752,211	-	-	175,660,747
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	482,592	-	-	-	-	482,592
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	822,448	-	822,448
Այլ պարտավորություններ	2,476,761	867,347	4,175,442	8,110,208	5,019	-	-	15,634,777
Ընդամենը պարտավորություններ	117,632,221	18,848,452	70,025,081	51,546,323	774,185	822,448	-	259,648,710
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	(28,194,274)	(1,174,266)	(4,302,495)	58,800,159	9,398,482	3,124,622	9,308,174	46,960,402

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած հաճախորդների հաշիվների մի զգայի մասը ընթացիկ են, այդ ավանդների դիվերսիֆիկացիան ըստ ավանդատունների քանակի և տեսակի, ինչպես նաև Բանկի անցյալի փորձը վկայում են այն մասին, որ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները Բանկի համար ապահովում են երկարաժամկետ և կայուն ֆինանսավորման աղբյուր:

Իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական գործիքներն են համապատասխանաբար՝ գործառնական դրամական հոսքերի նախագծումը և վարկերի ու կայուն ավանդների հարաբերակցության գործակիցը, որոնք հաշվարկվում և վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Բանկը իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկը կառավարում է Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի ռիսկի ախտրժակի սահմաններում: ՀՀ ԿԲ սահմանվում և վերահսկվում է քանկերի համար նախատեսված իրացվելիության պահանջները: Ըստ ներկա պահանջների՝ բանկերը պետք է ապահովեն բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների միջև հարաբերակցության և բարձր իրացվելի ակտիվների և ցանքանշ պարտավորությունների միջև հարաբերակցության նախանշված նվազագույն մակարդակից բարձր մակարդակ: Այս նվատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժենները և պետական գանձապետական պարտասունները, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումն այլ կերպ սահմանափակված չեն: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրանց նվազագույն մակարդակները համապատասխանաբար կազմել են 15 և 60 տոկոս: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում Բանկի իրացվելիության ցուցանիշները համապատասխանում են սահմանված մակարդակին:

Ստորև ներկայացված են նշված ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված չափանիշներով հաշվարկված իրացվելիության հարաբերակցությունները հաշվետու դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Առ 31 դեկտեմբերի Բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցությունը	31%	34%
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ցանքանշ պարտավորությունների հարաբերակցությունը	107%	106%

Բանկն իրականացնում է սրբես-թեստավորում՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել ծայրահեղ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ: Սրբես թեսքերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով: Բանկում առկա է նաև արտակարգ իրավիճակներում ֆինանսավորման ծրագիր, որը սահմանում է վաղ ահազանգման ցուցանիշները, ճգնաժամային կառավարման բիմը, պարտականությունները, հրատապ իրացվելիության աղբյուրները, ինչպես նաև ճգնաժամային սցենարներն ու Բանկի կողմից կանխարգելի և ուղղիչ միջոցառումների ձեռնարկումը:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի մեծության նկատմամբ պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկավորող կազմակերպությունների համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ոխով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը գնահատելու նպատակով կանոնավոր հիմունքով իրականացվում են սրբես թեսթեր՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սրբես թեսթերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով:

Ստորև թերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	2015թ. հազ. դրամ Սույն չանցած	2014թ. հազ. դրամ Սույն չանցած
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	18,434,350	18,434,350
Չբաշխված շահույթ	32,692,794	26,276,581
Գլխավոր պահուստ (ՀՀ ԿԲ)	1,958,838	1,958,838
ՀՀ ԿԲ-ի հաշվարկական հաշվառման սկզբունքների ճշգրտում	(11,404,127)	(4,737,567)
Այլ նվազեցումներ	(527,698)	(738,119)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	41,154,157	41,194,083

Լրացուցիչ կապիտալ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուած՝ ներառյալ հարկերը	(474,331)	247,709
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ	292,215	-
Բաժնետոմսների վրա հիմնված վճարումների գծով պահուստ	96,063	92,466
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	(86,053)	340,175
Ընդամենը կապիտալ	41,068,104	41,534,258
Ոխով կշռված ակտիվներ՝ համակցելով վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	258,419,940	292,833,845
Ընդամենը կապիտալի համարժեքություն	15.9%	14.2%

Ոխով կշռված ակտիվները չափվում են ոխով կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ոխով կշռի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաշափերի և օվերդրաֆուների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ և սովորաբար տրամադրվում են մինչև հինգ տարի ժամկետով:

Վարկայորման պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վճար, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը ամբողջովին շիրականացնեն ստանձնած պարտավորությունները:

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	22,380,609	18,675,394
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	4,959,254	4,966,054
Դորձունեության երաշխիքներ	1,822,633	1,330,554
Զօգտագործված օվերդրաֆուներ	1,564,135	1,925,631
Ակրեդիտիվներ	1,427,949	1,713,468
Ֆինանսական երաշխիքներ	1,402,966	1,953,461
Այլ պարտավորվածություններ	318,442	172,865
Ընդամենը պարտավորվածություններ	33,875,988	30,737,427

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չեն, որ իրենցից ներկայացնեն դրանական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը: Այնուամենայնիվ վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում միանշանակ պարտավորվածություն Բանկի կողմից: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորվածությունների իրական արժեքը կազմում էր 620,917 հազար դրամ (2014թ.-ին՝ 494,304 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 15,486,844 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները վերաբերում են 10 հաճախորդի (2014թ.-ին՝ 13,682,568 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները վերաբերում են 10 հաճախորդի):

27 Գործառնական վարձակալություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են:

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	541,496	544,136
Սեկից հինգ տարի ժամկետով	1,097,665	1,393,014
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	248,537	494,902
Ընդամենը գործառնական վարձակալություն	1,887,698	2,432,052

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը սովորաբար կազմում է հինգից տաս տարի՝ այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարների չափը սովորաբար ավելանում է տարեկան կտրվածքով՝ շուկայի միտումներն արտացոլելու նպատակով: Այս վարձակալություններից ոչ մեկը պայմանական վարձավճար չի ներառում:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բանկի դեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(բ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը շարունակում է զարգանալ և բնորոշվում է օրենսդրության և պաշտոնական պարզաբանումների հաճախակի փոփոխություններով, դատարանի վճիռներով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են պարզաբանումներ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են սոուզման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային տարին ենթակա է սոուզման հարկային մարմինների կողմից հաջորդ երեք օրացուցային տարիների ընթացքում:

Այս փաստերը Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ոիսկ առաջացնել: Դեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնարանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնարանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել Բանկի ֆինանսական վիճակի համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնարանությունները:

29 Պահառուական գործունեություն

Բանկն իր հաճախորդներին մատուցում է պահառուական ծառայություններ, որոնց շրջանակներում նրան ի պահ են տրվում հաճախորդների արժեքները: Այդ ծառայությունների դիմաց Բանկը ստանում է կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտ: Այս արժեքները Բանկի ակտիվներ չեն հանդիսանում և, այդ իսկ պատճառով, չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ Խորհրդի և Հիմնական դեկավար անձնակազմի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը:

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Ընդհանուր հատուցում	550,197	572,417
Հատուցումներ՝ ըստ տեսակի	80,124	78,115
Ընդամենը ընդհանուր հատուցում և պարզավճարներ՝ ըստ տեսակի	630,321	650,532
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	25,267	8,319
Ընդամենը հատուցումներ	655,588	658,851

Գործարքների մնացորդները և տոկոսադրույթները հետևյալն են.

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր (պայմանագրային տոկոսադրույթ՝ 4.0 - 19.0%)	558,698	476,569
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույթ՝ 0 - 11.3%)	164,110	227,723

Ծահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարները հետևյալն են.

	2015թ. հազ. դրամ	2014թ. հազ. դրամ
Ծահույթի կամ վճարի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն		
Տոկոսային եկամուտ	39,970	24,945
Տոկոսային ծախս	(4,818)	(8,281)

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

(ը) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ փոխկապակցված կողմերը ներառում են Բանկի վերջնական վերահսկող ընկերության ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպությունները և հիմնական դեկավար անձնակազմի հետ փոխկապակցված այլ կողմերը: Գործարքների մնացորդները և դրանց տոկոսադրույթները հետևյալն են:

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ		31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Ընդհանուր վերահսկողության վերահսկողության կազմակերպությունները գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր	Ընդհանուր վերահսկողության վերահսկողության կապակցված կողմեր	Այլ կապակցված կողմեր
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (պայմանագրային տոկոսադրույթ՝ 0 - 9.0%)	19,611,700	-	26,349,544
Հաճախորդներին տրված վարկեր (պայմանագրային տոկոսադրույթ՝ 8.0 - 22.0%)	-	196,241	-
Այլ ակտիվներ	248,092	-	1,102,798
Քանիկերի ավանդներ և մնացորդներ (պայմանագրային տոկոսադրույթ՝ 0.5 - 2.9%)	32,363,357	-	36,999,630
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույթ՝ 0 - 11.3%)	-	4,285,776	-
Այլ պարտավորություններ	12,097,200	-	13,583,722

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ		31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր
Տոկոսային եկամուտ	54,034	10,398	39,041
Տոկոսային ծախս	(608,606)	(156,480)	(339,755)
Օգուտ արտաքինիքի առքուն վաճառքի պայմանագրերից	441,589	-	1,260,390
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(118,942)	-	(114,545)
Այլ գործառնական եկամուտ	70,299	4,006	62,911
Այլ վարչական և գործառնական ծախսեր	(1,955,860)	-	(1,447,779)

30 Գործադրներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Փոխկապակցված կողմերի հետ կապված այլ իրավունքներն ու պարտականությունները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2015թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2014թ. հազ. դրամ
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	
Խմբի համար թողարկված երաշխիքներ տարեվերջին	908,277	992,080
Զօգտագործված վարկային գծեր	5,286,900	20,023,800
Արտադրույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր	15,321,386	7,687,396

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. դրամ	Առևտրական նպատակներով պահպող	Վարկեր և դերիտորական պարտքեր	Վաճառքի համար մատչելի գործիքներ	Անորոշիզացված արժեքով հաշվառվող այլ գործիքներ	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	73,286,515	-	-	73,286,515
Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	919,785	-	-	-	919,785
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	13,636,501	-	13,636,501
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվորություններ	-	8,840,791	-	-	8,840,791
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	161,206,360	-	-	161,206,360
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	12,299,196	-	-	12,299,196
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	919,785	255,632,862	13,636,501	-	270,189,148
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	45,445,776	45,445,776
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	160,484,839	160,484,839
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	25,169	-	-	12,710,193	12,735,362
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	25,169	-	-	218,640,808	218,665,977

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Առևտրական նպատակներով պահպող	Վարկեր և դերխորական պարտքեր	Վաճառքի համար մատչելի գործիքներ	Ամրաժիղացված հաշվառվող այլ գործիքներ	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	
հազ. դրամ					
Դրամնական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	73,626,715	-	73,626,715	
Ծահույրի կամ վմասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,563,863	-	-	1,563,863	
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	33,074,056	-	33,074,056
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվորություններ	-	4,756,365	-	-	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	175,986,458	-	-	175,986,458
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	13,449,499	-	-	13,449,499
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,563,863	267,819,037	33,074,056	-	302,456,956
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	55,034,995	55,034,995
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելի գումարներ	-	-	-	12,013,151	12,013,151
Հաճախորդների ընթացիկ հաշվեներ և ավանդներ	-	-	-	175,660,747	175,660,747
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	128,805	-	-	14,013,728	14,142,533
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	128,805	-	-	256,722,621	256,851,426

(ը) Իրական արժեք և իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման մերող, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալ՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նոյն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մերող, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման մերող, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չիհմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կատացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անրոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մերողները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մերողներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոխկից գերծ և ելակետային տոկոսադրությները, վարկային սպրեդները և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մերողների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմների միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտարկելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և դեկսվարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսային և արժութային սպովերի իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտարկելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար առկա են շուկայում պարտքային արժեթղթերի և բրուսայում շրջանավող ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսային սպովերի համար:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 32,056 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2014թ.-ին՝ 32,128 հազար դրամ) վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս՝ դեկավարությունն առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

- 6%-9% և 7.8%-14.3% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար, 1.8%-10.1% զեղչերը կիրառվում են պարտավորությունների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար,
- փոփոխական դրույքով գործիքների իրական արժեքն էականորեն չի տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքից,
- գանձապետական պարտատոմսերի իրական արժեքը որոշվում է գանձապետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի հիման վրա:

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով.

հազ. դրամ	2015թ.		2014թ.	
	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ
Շահույրի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պետական գանձապետական պարտատոմսեր		671,693		461,065
- Ածանցյալ ակտիվներ		248,092		1,102,798
- Ածանցյալ պարտավորություններ		(25,169)		(128,805)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պետական գանձապետական պարտատոմսեր		12,567,002		30,454,871
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		1,037,443		2,587,057

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով.

հազ. դրամ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը	
			իրական արժեք	հաշվեկռային արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համաժեքներ	73,286,515	-	73,286,515	73,286,515
Բանկերին տրված վարկեր	8,840,791	-	8,840,791	8,840,791
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,853,283	159,353,077	161,206,360	161,206,360
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	12,299,196	12,299,196	12,299,196
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	45,445,776	-	45,445,776	45,445,776
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	79,265,095	81,219,744	160,484,839	160,484,839
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	12,735,362	12,735,362	12,735,362

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով.

հազ. դրամ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկռային արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրամներ	73,626,715	-	73,626,715	73,626,715
համարժեներ				
Բանկերին տրված վարկեր	4,756,365	-	4,756,365	4,756,365
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	175,986,458	175,986,458	175,986,458
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	13,449,499	13,449,499	13,449,499
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	55,034,995	-	55,034,995	55,034,995
Հետզննան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,013,151	-	12,013,151	12,013,151
Հաճախորդների ընթացիկ հաշվեներ և ավանդներ	85,216,400	90,444,347	175,660,747	175,660,747
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	14,142,533	14,142,533	14,142,533

32 Իրադարձություններ հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո չեն եղել այնպիսի իրադարձություններ, որոնք կարող են պահանջել Բանկի՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների ճշգրտում կամ բացահայտում:

«Էյ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
Գրանցված է Հայաստանի Հանրապետությունում
Գրանցման համար 67
Գրանցման հասցե
Հայաստանի Հանրապետություն
Երևան 0009,
Տերյան փողոց 66
Հեռ: 374 60 655000
Ֆաք: 374 60 655501
Կայք: www.hsbc.am